ANT

Haftalık Dergi • 15 Nisan 1969 • Sayı: 120 • 125 Kuruş

İŞGAL

AMERİKAN EĞİTİM ÜSLERİNDE

HAFTANIN NOTLARI

6 nisan

Siyah İktidar

■ **Zenci lideri *Dr. Martin Luther* King'i anmak için düzenlenen toplantı sonunda Tennessee Eyaletinin Memphis şehrinde yeni protesto hareketleri olmuş, bunun üzerine polis akşamları sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Aralarında Senatör Edward Kennedy'nin de bulunduğu binlerce *siyah* ve beyaz Amerikalının düzenlediği yürüyüş sırasında da dokuz siyah genç, vitrinleri ve arabaları taşladıkları iddiasıyla tevkif edilmişlerdir. Zenci gösterileri Amerika'nın diğer eyaletlerine de sıçramış, özellikle Chicago'nun zenci Ghetto'larında zenciler evlere ve işyerlerine yangın bombaları atmışlar, Michigan'ın Kalamazco ve Maryland'ın Baltimore şehirlerinde de yeni olaylar patlak vermiştir. Nixon'ın başkan olmasından beri ilk defa bir çok Amerikan şehrinde Vietnam Savaşı aleyhinde gösteriler yapılmış, Amerikan emperyalizminin Vietnam'daki cinayetleri protesto edilmiştir.**

Mímar Sinan ve Boğaz Köprüsü

Mimar Sinan'ın 381. ölüm yıldönümü dolayısıyla Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ile İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri bir anma töreni düzenlemişlerdir. Mimar Sinan'ın türbesi başında yapılan törenden sonra, Dolmabahçe'deki bir direğe Boğaz Köprüsü'nü protesto eden bir flama açılmıştır. Flamada *gecekondular yanında dev boğaz köprüsü, köşede de bu* adaletsizlik karşısında utançtan gözlerini kapayan Mimar Sinan görülmektedir. Aynı gün Mimarlar Odası'nın lokalinde «Eski Kültür Değerlerimizin Toplumsal Kalkınmamız Açısından Önemi» konulu bir açık oturum yapılmıştır.

7 nisan

Gizli Rapor!

■ Dışişleri Bakanlığı Batı Dairesi Genel Müdürlüğü'nce batı ülkeleri ve Amerika'daki öğrenci hareketleriyle ilgili olarak bu ülkelerdeki büyükelçiliklerden bilgi istenmiş ve elde edilen sonuçlar üzerine bir rapor hazırlanmıştır. «Batı Avrupa ülkelerinde ve Amerika'da cereyan etmekte olan son öğrenci hareketleri hakkında not» başlığını taşıyan raporda, 15 ülkedeki öğrenci hareketleri ayrı ayrı incelenmekte ve «hareketler arasında mevcut paralellik muvacehesinde konunun memleketimizi de yakından alakadar ettiğinin düşünüldüğü» belirtilmektedir. Diplomatik dille ustaca kaleme alınmış olan raporun tümü incelendiğinde Türkiye'deki öğrenci hareketlerini kontrol altına alma amacına ulaşmak için hazırlandığı anlaşılmaktadır. Nitekim, bu rapor titizlikle saklanmış ve ancak bazı yetkilere ve üst mercilere verilmiştir. Raporda sağcı öğrenci hareketlerinden hiç söz edilmemesi Hürriyet Gazetesi'nin dahi dikkatini çekmiş ve Cüneyd Arcayürek, raporu hazırlayanları sert bir dille eleştirmiştir.

CIA'nın yeni marifeti

■ **Cezayir'in Oran şehrinde çalışmalarına başlayan 11 kişiden kurulu ihtilal mahkemesinde yargılananlardan biri, CIA'nın harekât günü önemli tesisleri havaya uçurmak üzere onar kişilik komando grupları hazırladığını belirtmiştir. CIA'nın bu yeni oyununu açıklayan, hükümeti devirmek üzere komplo kurmaktan sanık olup Fransa'dan Cezayir'e dönerek kendi isteğiyle sanık sandalyesine oturan Akli Bilhasan'dır. Cezayir Radyosu ise, bazı sanıkların Cezayir'e silah gönderilmesini sağlamak amacıyla bir İsrail ajanıyla temasta bulunduklarını söylemiştir. Oran İhtilal Mahkemesi, üç kişi için idam, dokuz kişi için müebbet hapis cezası vermiş, bir kaç kişiyi de 2-20 yıl arasında hapis cezasına çarptırmıştır.**

Ş. Yalçın'a suikast

■ Koyulhisar Savcısı Şiar Yalçın ile eşi Remide Yalçın'a karşı bir suikast düzenlenmiş ve Koyulhisar'daki evlerinde yatmakta oldukları odaya gece yarısı dört kurşun sıkılmıştır. Bir buçuk metre yükseklikteki pencereden sıkılan kurşunlar isabet kaydetmediğinden Şiar Yalçın ve eşi ölümden kurtulmuşlardır. Bilindiği gibi, Şiar Yalçın devrimci tutumu yüzünden daha önce görevli bulunduğu Elmalı İlçesi'nde de ağaların husumetine maruz kalmış, Adalet Bakanlığı da kendisini görevinden uzaklaştırmak için çeşitli baskılar yapmış, bazı yazılarından ötürü dâva açtırmıştır. Üç ay önce de Suşehri'nde görevli iken kaldığı eve patlayıcı madde atılmış, fakat Yalçın evde olmadığı için bu olayda da isabet kaydedilememişti. Yalçın, son suikast ile ilgili olarak «Benim şahsi bir hasmım yoktur. Devrimci, ilerici tutumumuzdan rahatsız olanların bir tertibi, bir suikastidir bu» demiştir.

8 nisan

Casusluk Gemisi

■ **Karadeniz'e açıldığı ilk defa ANT'ın geçen sayısında açıklanan «Atlantis - 2» adlı, Amerikan Woods Hole Denizaltı Araştırma Enstitüsü'ne bağlı casus gemi, İstanbul'a dönmüş ve Karaköy rıhtımında demirlemiştir. Dergimizin yayını üzerine Amerikalı uzman Prof. Degens alelacele bir basın toplantısı düzenleyerek geminin sadece bilimsel araştırmalar yaptığını ileri sürmüş, araştırma grubunda üç Türk bilim adamının da yer aldığını açıklamıştır. Prof. Degenes, Karadenizdeki akıntıların incelenmesi sırasında manganeze rastlandığını ve Karadeniz'in haritalarının yanlış yapıldığını söyleyerek sözde Türkiyenin çıkarlarına hizmet ettiklerini göstermek istemiş, fakat gerçekte bu «araştırma»ların hangi amaç için yapıldığını ortaya koymuştur. ANT'ın önceki sayılarında da açıklandığı gibi, Amerika «Pueblo» benzeri bu çeşit gemiler yada uzay araçları vasıtasıyla stratejik noktaları ve doğal kaynakları tesbit etmekte, askeri ve ekonomik casusluk yapmaktadır.**

DÖB Bildirisi

■ Devrimci Öğrenci Birliği, Türkiye halkına hitaben bir bildiri yayınlayarak iktidarın Anayasa Nizamını Koruma ve TRT tasarılarına dikkati çekip aslında Türkiye madenlerinin emperyalistlere peşkeş çekildiğini açıklamış, özellikle stratejik değeri olan madenlerimizi tasarruf hakkının yabancılara ait olmasının milli gücümüzü büyük ölçüde olumsuz yolda etkileyeceğini belirtmiştir. Bildiride, imtiyaz kararnamelerini imzalayanların da «yakın bir gelecekte büyük Türk halkının önünde hesap verecekleri» ifade edilmektedir. Öte yandan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin, Petrol İş Sendikası Genel Kongresi'nde bir konuşma yaparak, petrol sorununu Türkiye'nin çıkarlarına uygun şekilde çözümlemek imkanına sahip bulunmadıklarını itiraf etmiştir.

9 nisan

NATO üslerinde grev

■ Türk Harp İş Federasyonu, Ankara, Adana, İncirlik, İstanbul, İzmir Çiğli, Diyarbakır, Gölcük ve Erzurum Amerikan askeri işyerlerinde grev kararı almıştır. Federasyonun hukuki süre dolduktan sonra uygulamaya geçeceği grev, bu işyerlerinde çalışan 4 bini aşkın Türk işçisi adına yapılmaktadır. Federasyon bu konuda bir açıklama yaparak 1963 yılından 1968 ekimine kadar iki toplu sözleşme yaptığını, bu iki sözleşmenin de grev kararı alındıktan sonra anlaşmaya bağlandığını, bu son ihtilafta da devamlı değişiklik teklifleri ile anlaşma yolları arandığını, fakat işverenin tek maddede olsun tavize yanaşmadığını belirtmiştir.

CHP'nin yüzsüzlüğü

■ **CHP'nin seçim kampanyası için halka avuç açmasından sonra Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu'na Atatürk'ten intikal eden İş Bankası'ndaki *hisselere yirmi* kusur yıl sonra sahip çıkmak istemesi, büyük bir yüzsüzlük olarak nitelenmiştir. İlgililer, Atatürkün bu hisse senetlerinin nemalarını Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu'na bıraktığını belirterek CHP'nin, Atatürk'ün vasiyetnamesindeki açık hükümleri hiçe saymağa kalkıştığını söylemişlerdir. Öte yandan, CHP'nin halktan para toplama kampanyası da tam bir lotaryacılık havası içinde yürütülmektedir. Sırtını Amerika'ya ve yabancı sermayeye dayamağa çalışan CHP'nin fakir fukaradan seçim yardımı toplamağa kalkışması, halk arasında alay konusu olmuştur.**

Söke mitingi'ne çağrı

■ **Söke'de toplumcular tarafından 16.4.1969 günü saat 11'de bir «Toprak Reformu - Emperyalizmle Savaş» Mitingi düzenlenmiştir. Söke ve Aydın sosyalistleri, bu mitinge bütün *Türkiye'deki* mücadele arkadaşlarını davet etmektedirler.**

Adıyaman'da avukatların protestosu

Her yerde olduğu gibi Adıyaman'da da asayişin bozulması, suçluların partizanca bir tutumla himaye edilmesi, Besni İlçesinde cadde ortasında bir banka müdürünün öldürülmesi, Pirin öğretmeninin gece evine girilerek malına, canına ve namusuna tecavüze yeltenilmesi üzerine Adıyaman avukatları bir protesto gösterisi yapmışlardır. AP'lilerin bütün önleme gayretlerine rağmen avukatlar halktan büyük destek görmüş ve yürüyüşü binlerce kişi izlemiştir.

10 nisan

Proleter'e baskı

■ Kadıköy'deki minibüs ağalarının polisle işbirliği yaparak Proleter Şoför Yalkın Özerden'e karşı giriştikleri baskı hareketleri devam etmektedir. 28 Mart günü de Minibüsçüler Cemiyeti Başkanı Burhan Köksal, Özerden'in minibüsünü durdurarak zorbalıkla «Proleter» kelimesini sökmeğe kalkışmış, bunun üzerine olay Maltepe Karakolu'na intikal etmiştir. Ancak karakoldaki polisler Yalkın Özerden'in gösterdiği tanıkları dinlememişler, «Nereye gidersen git, şahitlerin ifadesini almıyoruz» diyerek minibüs ağasından yana çıkmışlardır. Karakolda dahi hakaretlerine devam eden cemiyet başkanı ve polisler hakkında Özerden savcılığa şikayette bulunmuştur.

Sanat geceleri

■ Devrim İçin Hareket Tiyatrosu, bir temsilinin gelirini, halen Paşakapısı Cezaevinde bulunan sosyalizm mücahidi Şadi Alkılıç'a ayıracaktır. Tiyatro yetkilileri, 20 Nisan pazar günü saat 18'de, TÖS İstanbul Şubesi salonunda «Grev» ve «Köprü» adlı oyunları temsil edeceklerini ve bunların gelirini tamamen Alkılıç'a göndereceklerini açıklamışlardır. Öte yandan Türk Edebiyatçılar Birliği, 19 Nisan gecesi saat 20.00'de TÖS salonunda büyük bir sanat ve edebiyat gecesi düzenlemiştir. Bu gecede tanınmış şair ve hikayeciler kendi eserlerini okuyacaklardır. Gecenin biletleri satışa çıkarılmıştır.

11 nisan

Hastaş soygunu

■ Millet Meclisi'nde gündem dışı bir konuşma yapan bir milletvekili, Eskişehir'de çıkan bir gazetenin Hastaş'la ilgili yayınını da açıklayarak Hastaş'ın kurulmamış şirketleri kurulmuş gibi göstererek sermaye topladığını anlatmış, «Anonim şirketlerin umumi menfaatlere yararlı sahalarda faaliyet gösterebilmesi için hükümetlerin bu kuruluşlara izin verirken veya bunların faaliyetleri sırasında murakabe ve araştırma yapması, bu kuruluşların onbinlerce vatandaşı ilgilendirmesi bakımından bir kat daha önem kazanmaktadır» demiştir. Ticaret Bakanı Ahmet Türkel de, bu konuşmadan sonra bakanlık müfettişlerinin Hastaş'taki yolsuzluklar konusunda araştırma yaptıklarını açıklamıştır. Bu konudaki haberler, en solcu bilinen gazeteler tarafından dahi, çarşaf gibi ilanların hatırı için örtbas edilmiştir. Durum derhal Almanya'da Türk işçilerini kazıklamak için binbir oyun çeviren İdare Meclisi Başkanı Suphi Baykam'a bildirilmiş ve derhal Türkiye'ye gelmesi istenmiştir.

Rusya'da bir kapitalist

■ Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları Başkanı Sırrı Enver Batur başkanlığında bir kapitalistler heyeti sessiz sedasız Sovyetler Birliği'ne gitmiştir. Komünizm düşmanı parababaları, Sovyetler Birliği'nde yeni kazanç imkanları sağlamak için temas yapacaklardır.

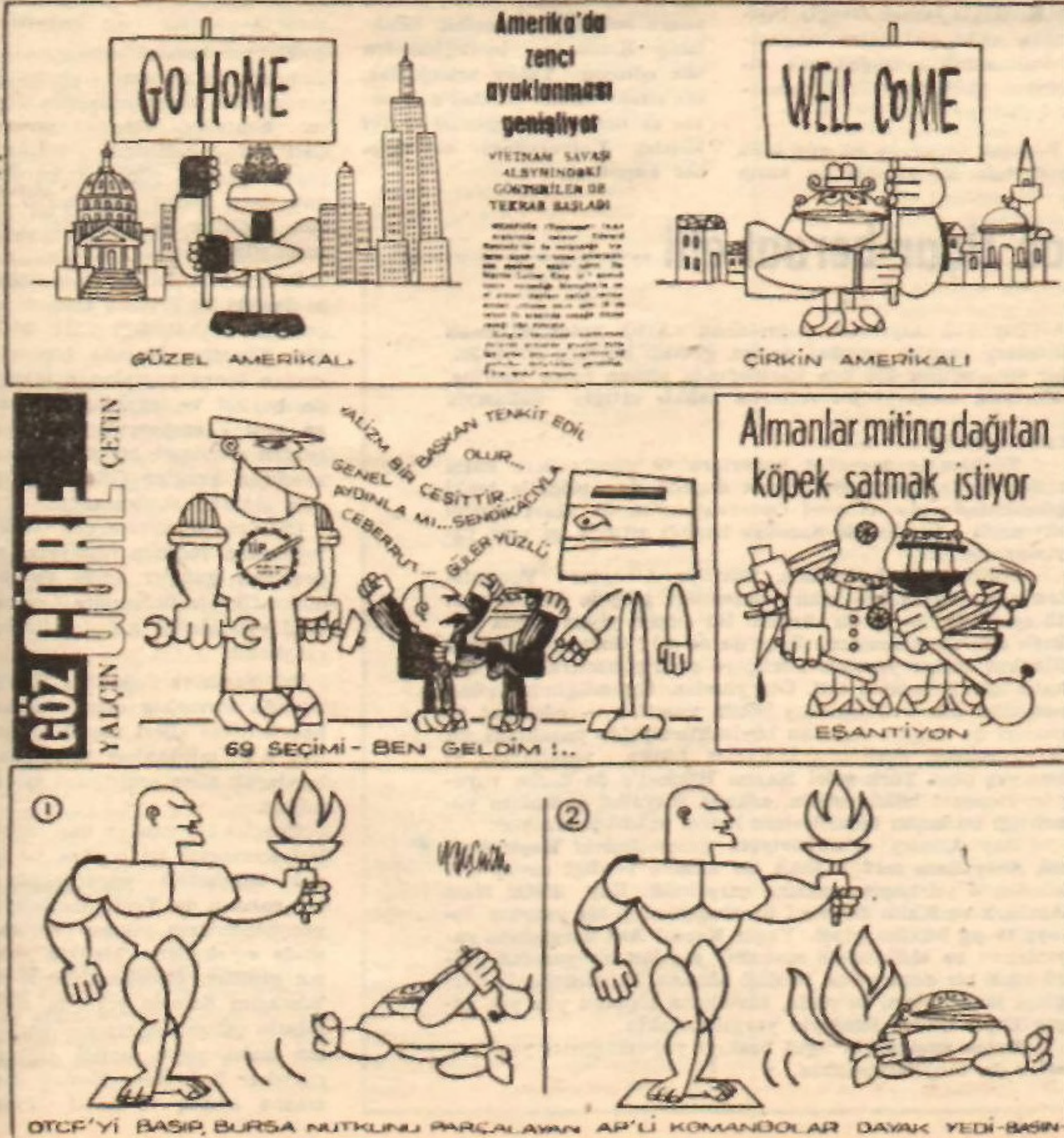
12 nisan

Öğretmen kıyımı

■ Koyulhisar İlçesi'nin ortaokul Müdürü İhsan Odyakmaz, halktan yana ilerici tutumu ve davranışlarından dolayı önce mülki amirliğin kanun dışı baskılarına ve sonra da iktidarın hışmına uğrayarak gerekçe gösterilmeden ortaokul edebiyat grubu öğretmenliğine tayin edilmiş, tayini protesto amacıyla bütün öğrenciler 24 saatlik bir boykot yapmışlardır.

Demirel'e karşı cihad

■ Siyasal hakları iade ettirmediği için eski Demokratların desteğini kaybeden Demirel, aşırı sağın desteğini de kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ankara'da Kitap Dünyası başlığıyla yayınlanan sağcı bir kitap bülteninde Demirel'in, kendisini ziyaret eden Konya Heyeti'ne «Siz müslümanlar bir kuvvet değilsiniz. Memlekette sizden başka gruplar da var. Her şeye rağmen bir kuvvet olduğunuzu iddia ediyorsanız, tek reyinize ihtiyacınız olmadığını söylüyorum. 1969 seçimlerinde gücünüzü ortaya koyunuz. Hem siz ey Konyalılar, bir kuvvet olsaydınız, Elmalı'yı seçmeye muvaffak olurdunuz. Artık fazla konuştuk beyler, gidebilirsiniz» dediği nakledildikten sonra «Bu konuşma müslümanlara bir nevi meydan okuma ve tehdit mahiyetindedir.» denilmekte ve önümüzdeki seçimde ümmetçilerin Demirel'e oy vermemesi gerektiği ihsas edilmektedir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

CHP'nin ihanet belgesi!

ELLİ yıldan beri devrimci ve anti - emperyalist hareketleri daima arkadan hançerleyen Cumhuriyet Halk Partisi, nihayet son öğrenci hareketlerinde de dişlerini göstermiş, iftira, şantaj ve tehdidin en aşağılık biçimlerine başvurarak tarih önünde bir kere daha halka ihanetini tescil ettirmiştir. Üç dört yıldan beri Cumhuriyet Halk Partisi ile anti - emperyalist ve devrimci bir mücadelenin ayni cephede yürütülebileceğini zannederek bir uyur - gezer gafleti içinde Ortanın Solu aldatmacasının peşinden sürüklenenler, CHP Merkez Yönetim Kurulu'nun hafta sonunda yayınladığı bildiride nasıl bir oyuna getirildiklerini görmüş olmalıdırlar. AP iktidarını yıpratmak için üniversite ve yüksek okullardaki gençlik hareketlerini «bir takım yasalara tepki» çerçevesi içinde kışkırtan CHP, gençlik eylemlerinin gerçekten anti - emperyalist, anti - Amerikan bir çizgide geliştiğini görünce bütün kuvvetlerini cepheden çekerek bu defa huzurun ve düzenin koruyucusu rolünde sahneye çıkmış, kendisini aşan harekete aşırı sağcıların yayın organlarında dahi rastlanmayan bir uslupla saldırmıştır. Bu döneklik, bu ihanet, CHP'yi geçmişiyle tanıyanlar için bir sürpriz değildir; onu sadece koalisyon skandalları döneminden sonraki aldatıcı ve yanıltıcı sloganlarıyla bir umut ışığı olarak tanıyan gençler için ise unutamayacakları bir ibret dersi olmuştur.

KODAMANLARININ Amerika'ya arka arkaya yaptığı «çengel» ziyaretlerinin ve bu ziyaretlerin ardındaki karanlık niyetlerin deşifre olmasından sonra kamuoyunu bir kere daha aldatmak üzere İnönü yeni bir taktiğe başvurmuş ve «kelimeler yığını»ndan ibaret bir demeç vermiştir. Kafalarda beliren sorulara hiçbir somut cevap vermeyen İnönü'nün demecinde parti kodamanlarının Amerika ziyaretleri «nezaket hudutları içinde işlemler» olarak nitelendikten sonra «Yabancı devletlerle ilişkilerin iç politikada yatırım konusu olması bizim geleneğimize, ilkemize ve davranışımıza uymaz. Bu Türkiye'nin emniyetine, menfaatine, haysiyetine aykırıdır» denilmektedir. Yine İnönü devrinde ve «nezaket hudutları içinde» yapılmış bir Missouri ziyaretinin iç politikada hangi yatırımlara yol açtığını ve bizzat İnönü'nün eliyle Türkiye'nin emniyetinin, menfaatinin ve haysiyetinin nasıl emperyalizme peşkeş çekildiğini bilenler için bu, yalanlama değil, itirafın ta kendisidir. Nitekim bu sözümona açıklamadan bir gün sonra, öğrenci hareketlerinin anti - amerikan bir çizgide gelişmeye başlaması üzerine CHP Merkez Yönetim Kurulu, anti - emperyalist gençleri «Bozguncu, demokrasi düşmanı, tahrikçi, ihtilalci sosyalist» olmakla suçlayarak jurnallemiş, böylece anti - emperyalist hareketlerin karşısında olacağını belirterek Amerika'ya bir kere daha göz kırpmıştır.

CHP'nin ceberrut zihniyetinin bütün iğrençliğiyle sırıttığı bildiride, öğrenci hareketlerinin anti - emperyalist nitelik kazanması, «Yüksek öğrenim gençliğinin iyi niyetini, insancıl, halkçı, milliyetçi ve demokratik düşünce ve özlemlerini istismar, halka huzursuzluk verici ve demokrasiyi tehdit edici zorbalık hareketleri» olarak nitelendirilmektedir. Oysa kendi kontrolunda olduğu zaman CHP için üniversitelerdeki işgal ve boykotlar «demokratik hareketler»dir. Ama eylem kendi kontrolünü aştığı zaman damga hazırdır: «Anti - demokratik ve bozguncu hareketler!» CHP üniversitelerdeki işgale karşı çıkmaktadır, çünkü işgal edilen «Amerikan eğitim üsleri»dir. Türkiye yirmi yıldan beri Amerikan işgali altında imiş, umurunda dahi değildir. NATO'nun yirminci yılını doldurduğu bir sırada, bütün dünyada Amerikan hegemonyasına karşı direniş hareketleri gelişirken, aynı CHP'den Amerika'nın Türkiye'deki işgaline karşı tek kelime sadır olmamaktadır. Aksine, NATO'dan, Amerika'dan, yabancı sermayeden yana olduklarını, ortanın solcusu genel sekreterleri de dahil, her fırsatta tekrarlamaktadırlar. Hele son bildiri ile CHP, halkın, devrimci ve anti - emperyalist eylemin karşısında olduğunu, bütün unsurlarıyla Amerikancı cephede yer aldığını inkar kabul etmez biçimde belgelemiştir. Bu, aynızamanda, CHP'ye umut bağlayan, onunla işbirliği peşinde koşanlar için de bir utanç belgesidir!

Amerikan eğitim üslerinde işgal ve CHP'nin ihaneti

ORTADOĞU ÜNİVERSİTESİ STADYUMUNDA FORUM
— Amerika'nın eğitim üslerine el konuyor —

BİR süre önce «baskı kanunlarını ve üniversite reformunun savsaklanmasını protesto etmek» amacıyla başlayan öğrenci hareketleri geçtiğimiz hafta Ankara'da bir çok fakültede eylemin «işgal»e dönüştürülmesi, İstanbul Üniversitesi'nde de boykot ilan edilmesiyle anti - emperyalist ve gerçekten devrimci bir çizgide gelişmiştir.

Ankara'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin ve bazı fakültelerin işgal edilmesi, Amerikancı ve işbirlikçi çevrelerde büyük panik yaratmış, devrimci gençlere CHP dahil bir çok çevrelerden ağır suçlamalar yöneltilmiştir.

Gençler eylemlerini niçin sertleştirdiklerini ANT'a şöyle açıklamışlardır.

— Herkes aynı şeyi soruyor? Niçin İşgal? Önce şunu bilmek gereklidir. Yaratılan fiili durum öğretimde yeni bir aşamadır. Öğrenciler yönetime el koymuştur, ama atölyeler bütün arkadaşlara açıktır. Seminerler devam etmektedir.

— Peki, niçin buna lüzum gördünüz?

— Öğrenciler hareketleriyle, karşı durdukları kurumlarla olan sınıfsal savaşlarında üretici güçlerin yaratacağı hareketler için örneklemeler yaparlar. Böylece sınıf çatışması etkin bir baskı aracı olarak ortaya çıkar. Bu arada üretimle doğrudan ilişkisi olmadığı için öğrenci topluluğunun, sınıf niteliği taşımadığını da hiçbir zaman akıldan ırak tutmamak gerekir. Tüketici toplum genel olarak yöneten ve yönetilenler olmak üzere iki çeşit insan grubu yaratır. Yönetenler, yarattıkları kuramsal yapı içinde yönettiklerini şartlandırmaya, dizginlemeye ve istediklerini yaptırıp sömürmeye çalışır. Yönetime el koyma, yönetimi ele geçirme gibi olgular, boykotun dışında daha etken direnme aşamaları olarak görünür.

— Bunun kamuoyunda yansıması nasıl olur?

— Bugün hakim güçler devamlı olarak öğrencinin eğitimden kaçmak için boykot ve işgal hareketlerinde bulunduklarını anlatmaktadırlar. Bu yargı silinmelidir. Bunun için ortaya konacak yeni öğrenim, dönüşüm süresinde eğitime devam etme şeklinde genç, demokratik bir eğitim modeli olarak geliştirilmelidir. Bu hareket yerel kalmamalı, diğer fakültelerde de benzeri çalışmalar yapılmalıdır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde yapılan fiili hareketi yürüten öğrencilerden hepsi aynı bilgi ve kararlılık içerisindeydiler.

Öğrenciler böyle kesin bir tavır alırlarken, Amerikancı Rektör Kurdaş, Akademik Konseyi toplayıp, öğrencileri açmaza düşürmek amacıyla, üniversiteyi şartlı olarak ekim ayına kadar kapattırma manevrasına girişiyordu. Şart, yani üniversitenin kapatılmaması için yapılan teklif, 12 Nisan'a kadar işgale son verilmesiydi. Akademik Konsey'in verdiği karar karşısında tutumlarının ne olması gerektiğini ortaya koymak için bütün öğrenciler üniversitenin stadyomunda genel bir foruma çağırıldılar.

Bu genel forumun hazırlıkları yapılırken Ankara'da son boykot hareketlerinin başlangıcında politik çıkarlarla aktif bir görev alan Halk Partisi militanları derhal hareketten çekildiler. Ortanın solu politikasının genç temsilcileri hareketten çekildiklerini bu dönemde karşı bildiriler dağıtarak kesinkes ortaya koydular. Bildiride kendilerini aşan bu hareketi «Silahlanıp Kızılay'a inmek isteği» taşımakla, «Çin yakındır» sloganını kullanmakla suçlayarak ellerinden geldiğince aşağılamaya çalıştılar.

ÜNİVERSİTELİ GENÇLERİN YÜRÜYÜŞÜ
— Emperyalizme ve faşizme direniş —.

Yapılan forumda ilk söz alan öğrencinin konuşması bu karşı hareketin yanlışını ortaya koyduğu gibi, ayrıca Halk Partili kadroların neden bu hareketleri terkettiğini de açıkladı:

— Bugün Amerikan üslerinden biri işgal altındadır. Amerikan celladının arabasını yakanlar önce ihbar edildi, amma sonra onlara hak verildi. Silahlanıp Kızılay'a ineceğimizden söz ediliyor. Yalan arkadaşlar, biz silahlanırsak Kızılay'a inmeyiz ve nereye ineceğimizi de iyi biliriz. Üniversiteyi biz açıp, biz kapatırız.

Bu birinci «Amerikan eğitim üssünün işgali» olayı boykot hareketlerine kökten değiştirici bir nitelik kazandırdı. Ve Amerikancı koalisyonlar peşinde koşan C.H.P. ortadan çekildi. Sosyal Demokratların hakim olduğu Hukuk ve Tıp gibi fakültelerde boykotlar sona erdirildi.

Öğrenci hareketlerinin anti - emperyalist ve anti - amerikan bir nitelik kazanmasından sonra kontrolu elde kaybeden CHP'nin Amerikancı tutumu, parti merkez yönetim kurulunun daha sonra yayınladığı uzun bildiride de kendisini göstermiştir.

İlerici tanınan danışma kurulu üyeleri ve ortanın solcusu Ecevit'in de katıldığı CHP Merkez Yönetim Kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride, boykot ve işgal hareketlerine anti - emperyalist ve gerçekten devrimci bir nitelik kazandıran gençler CHP tarafından şiddetle suçlanmıştır.

CHP'nin ihanetine ve bölücü tutumuna rağmen milliyetçi ve devrimci gençler milli ve demokratik bir üniversite yolundaki eylemlerini azimle sürdürmüşlerdir.

Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde sürmekte olan boykot hareketi ise elleri sopalı tabancalı A.P. militanları tarafından basılarak sona erdirilmek istenmiştir.

Gençler bir yandan üniversiteleri içerisinde bu boykot ve işgal hareketini yürütürlerken, bir yandan da Yenimahalle'deki gecekonduların yıkımı meselesinde emekçilerle birlikte eyleme girdiler. Gecekonduların yıkılmasını önleme yolunda zabıtalarla çatışan öğrencilerden altısı mahkemeye verildi. Öğrencilerden üçü Özer Yavuz, Ramazan Akkuş ve Latif Güver-

Yaşar Kemal, Can Yücel, Yaşar Uçar beraat etti

İktidarın savcılarının ANT mensupları aleyhine açtığı iki dâva daha geçen hafta sonuçlanmış, Yaşar Kemal, Can Yücel ve Yaşar Uçar beraat etmişlerdir.

Arkadaşımız Yaşar Kemal'in ANT'ın 69. sayısında yayınlanan «İnönü'nün Çelişmeleri» başlıklı yazında Türkiye Cumhuriyeti'ni tahkir ettiği iddiasıyla 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dâvanın son duruşmasında, savcının da beraat istemesi üzerine, mahkeme heyeti Yaşar Kemal ile o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın beraatine oybirliğiyle karar vermiştir.

Can Yücel ile Yaşar Uçar aleyhine ANT'ın 31. sayısında yayınlanan «Gelecek Olsun» başlıklı yazısından dolayı T. C. K.'nun 312. maddesine göre «Sınıfları tehlikeli surette kin ve adavete tahrik» iddiasıyla Toplu Basın Mahkemesi'nde açılan dâvanın son duruşmasında da oybirliğiyle beraat kararı verilmiştir. Böylece gedikli fetvacı Prof. Sulhi Dönmezer'in bir suçlama raporu daha yargıç önünde iflas etmiştir.

Beraatle sonuçlanan her iki dâvada da arkadaşlarımızı dergimiz avukatı Müşür Kaya Canpolat savunmuş, gerek savcıların, gerekse bilirkişilerin ceza taleplerini hukuki açıdan çürütmüştür.

Can Yücel geçen hafta Che Güevara'dan çevirdiği «Kübada Sosyalizm ve İnsan», yine Che Guevara ile Mao Çe Tung'tan çevirdiği «Gerilla Harbi» adlı kitaplarda komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır. Yine aynı mahkemede, ünlü Yunan yazarı Kazancakis'in «Toda Raba» adlı romanını çeviren Ahmet Angın da «komünizm propagandası yaptığı» iddiasıyla yargılanmıştır. Aynı mahkeme, «Türkiye'de Sosyalizm, 1925-48» isimli eserinden dolayı yargıladığı yazar Kerim Sadi'yi beraat ettirmiştir.

Öte yandan, sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında geçen hafta yeni bir soruşturma daha açılmıştır.

ANT'ın 113. sayısında yayınlanan «Artık yeter bu kanlı iktidar» başlıklı yazıdan dolayı, gedikli bilirkişi Prof. Sahir Erman'dan 150 lira karşılığında alınan rapor üzerine, «devletin emniyet kuvvetlerini tahkir ettiği» iddiasıyla ifade vermiştir.

Türkiye'de sosyalist yazarlara ve gazetecilere karşı açılan terör kampanyası yurt dışında da şiddetle tepki görmektedir. Le Nouvel Observateur'ün 31 Mart tarihli sayısında «Türkiye'de Sansür» başlığı altında şu yazı yayınlanmıştır:

«Görüldüğü kadarınca, Türkiye Albaylar Yunanistan'ında yürürlükte olan yöntemleri gitgide benimsiyor. 15 ay hapis, üç ay da sürgün: Bu cezayı yiyen Attilâ Tokatlı adlı bir sinemacı... Suçu da ne mi? Sovyet romancısı Gladkov'un bir yapıtını Türkçeye çevirip bastırmak... Tokatlı kararı temyiz etti. Öte yandan, öğrendiğimize göre, sosyalist ülkelerde çıkmış bütün yapıtlar — edebiyat ürünleri de dahil— bundan böyle Türkiye'de yasaklanacak Bu karaküşi, drakonca tedbirler, bütün yapıtlarına el konmuş olan Türk şairi Nazım Hikmet'e de darbe vuruyor. Demirel hükümetinin, aslında sosyalist aydınlara yönelttiği bu baskı tedbirlerinin listesi uzadıkça uzuyor:

Bay Alkılıç, «Cumhuriyet» gazetesindeki Kapitalizm mi, Sosyalizm mi? başlıklı bir ankete verdiği cevap yüzünden 6 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Bay Fethi Naci Atatürk ve Ekim Devrimi üzerine yazdığı bir yazıdan dolayı 18 ay hüküm giydi. Yaşar Kemal Ant dergisinde yayınlanan ve «hükümete muhalif» sayılan bir yazıdan ötürü ağır bir ceza yeme tehdidi altında. Bu dediğimiz derginin mensupları, şu anda, savcıların toplamı yüz yılı geçen hapis cezası isteğiyle yargılanmakta.

Basın suçları'yla ilgili baskıyı yoğunlaştırıcı yeni yasalar da tezgâhlanmakta...»

ÜNİVERSİTE KAPISINDAKİ SLOGANLAR
— Demokratik üniversite için mücadele —

cin «görev başında memura hakaret» suçuyla tutuklanarak cezaevine gönderildiler.

Olaylar bu şekilde sürerken «İkinci Amerikan üssü», «Doğramacının Çiftliği» Hacettepe Üniversitesi'nde de geçen hafta çok ılımlı sloganlarla başlayan boykot yavaş yavaş sertleşti. Başlangıçta sadece okul içi öznel sorunlardan kalkınan öğrenciler, Doğramacı'nın «Asarım, keserim, hepinizi atarım» demeçlerinden sonra, açlık greviyle sürdürdükleri boykotlarını işgale dönüştürme dönemindeyken okulları şartlı olarak 30 Haziran'a kadar tatil edildi.

Bunun yanı sıra boykotta bulunan Hemşirelik Yüksek Okulu Kız öğrencilerine 24 saat içerisinde kaldıkları öğrenci yurdunu terketmeleri gerektiği bildirilmişse de öğrenciler buna uymayacaklarını açıklamışlardır.

Aynı gün toplanan Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yönetim Kurulu, fakülteyi 14 Nisan tarihine kadar kapatmış ve öğrenci boykotunu kınamıştır.

İki fakülte, yöneticileri tarafından kapatılırken Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri de eylem biçimlerini sertleştirerek fakültelerini işgal etmişlerdir. İşgal nedenini açıklayan öğrenci liderleri «Anayasal hakkımızı kullanarak boykota başladık. Diğer fakültelerle ve Orta Doğu Teknik Üniversitesiyle dayanışma içerisinde yürüttüğümüz boykot karşısında iktidar anayasa dışına düşmekte devam ettiği için işgal hareketine başvurduk» demişlerdir. Hareketlerinin politik bir yanı olup olmadığı sorusuna ise «Bu kavga emperyalizme karşıdır. Hedefimiz bugünkü düzenden çıkarı olan ve ondan faydalanan siyasi iktidardır. Bu nedenden doğal olarak siyasal bir dinamik taşımaktadır» cevabını vermişlerdir

Olaylar bu doğrultuda gelişmekteyken, Orta Doğu Teknik Üniversitesinin 100 öğretim üyesi, Dekanları Mustafa Parlar'ın başkanlığında bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda Rektörlüğün tatil kararını görüşen öğretim üyeleri öğrenci direnişi karşısında tatil kararının kaldırılması söz konusu olursa istifa edeceklerine 48'e karşı 50 oyla karar vermişlerdir. Bunun üzerine cumartesi günü Rektör Kurdaş, üniversitenin ekime kadar kapatıldığını açıklamıştır.

● İstanbul Üniversitesi'nde demokratik ve milli üniversite için boykot.

İki haftadan beri, 1951 yılında Tevfik İleri Kabinesi zamanında çıkan Üniversite Disiplin Yönetmeliği hortlatılarak İstanbul Üniversitesi'nde uygulanmak istenmektedir. Bu anti — demokratik yönetmeliğin hortlatılmasının en büyük nedeni, öğrencilerin bir yıldan beri uğraşarak yerleştirme yolunda oldukları «Demokratik Üniversite» kavramını yok etmek ve haziran işgali ile öğrenciler tarafından fiilen kabul ettirilen «reform tasarılarının» kanunlaştırılamamasını örtbas etmektir. Bu örtbas etme olayı, politik bilinçlerinin zorunlu bir sonucu olarak, iktidarın getirmek istediği anti - demokratik yasaları protesto etmek yolunda öğrencileri harekete geçirdiği için, küflü disiplin yönetmeliği uygulamasıyla birleşmiştir. Öğrenciler özellikle üniversite içerisinde tartışma, forum yapma, bildiri dağıtma, afiş asma özgürlüklerini yok eden yönetmeliğin 9. maddesi karşısında direnişe geçerek yönetmeliğin yasakladığı fiilleri tekrarlamışlardır.

Öğrencilerin bu davranışları karşısında üniversite yöneticileri 18 yıldır uygulamadıkları bu 9. maddeyi işletmişlerdir. İktisat Fakültesi'nde ikisi öğrenci temsilcileri Sıtkı Coşkun ve Mehmet Keskin olmak üzere üç öğrencinin forum yaptıkları için disiplin kuruluna verilmeleri üzerine, Cuma günü hukuk ve iktisat fakültelerinde birer forum düzenlenmiştir. Bu iki forum sonunda da, katılan 2500 öğrenciden sadece 12'sinin muhalefetiyle bir hafta süreli bir boykot kararı alınmıştır. Bu boykot kararlarının alınmasına 9. maddeyle birlikte, iktidarın getirmek istediği terör kanunlarını protesto isteği de etken olmuştur

Boykot yapılması için ortaya atılan sloganlardan birinin «Demokratik ve milli üniversite» olması, olayın Orta Doğu Teknik Üniversitesi işgalini destekleyici bir amaç taşıdığını belirlemiştir.

Boykota giden fakültelerin öğrenci temsilcilerinin yaptığı açıklamaya göre boykot süresince gruplar halinde «emperyalizmin ekonomik ve kürtürel üslerinde» çalışmalar yapılacaktır. Özellikle montaj sanayii fabrikaları hedef alınacak ve işçilere sınıf bilinci aşılama yolunda eylem gösterilecektir.

Gene Olmadı

Yaşar Kemal

Bu yazının başlığını epeyce değiştirdim. Yani, bir süre bu yazıya uygun bir türlü başlık bulamadım. İlkin bu yazının adına CHP Ve Sosyalizm, dedim. Sonra onu beğenmedim, CHP Ve Faydacılık, dedim. Onu da beğenmedim, Bir Politika Geleneği. dedim.. Her Gün Biraz Daha Gücünü Yitiren Bürokrasi, dedim... Neyse yukardaki başlıkta karar kıldım.

Bürokrasinin kendine özgü, ona has toprağı yoktur. Yöneticilik için hangi toprağı uygun görürse o toprağa oturur ve orada yeşerir. Kurtuluş Savaşında eşrafla işbirliği yapmış bürokrasi, yurdu kurtardıktan sonra halkın menfaatlerinin toprağına oturamazdı. Belki otursa da yeşeremezdi. Yani yöneticilik niteliğini yitirirdi. İzmir İktisat Kongresi bir tesadüf değildir. O zamanlar halk toprağına hiç bir şekilde oturamayacak CHP kadrosu, yani bürokrasi kaburgasından İzmir İktisat kongresinin sonuçlarını çıkarmak zorundaydı..

Halkla işbirliği yapamayan bürokrasi toprak ağaları, derebeyleri, bir takım din adamlarıyla, gelişen tüccar bölüğüyle, ya da yarattığı, geliştirdiği tüccar bölüğüyle, Anadoluda temellenen yeni bir çeşit burjuvaziyle iş birliği yaptı.. Halk Partisi türlü türlü çıkarların temsil edildiği bir yer oldu. Toprak ağası, yaratılmış tüccar bölüğü, derebeylik kalıntıları Halk Partisi içinde gelişti, çıkar değiştirdi... Başka bir şey de oldu... Önceleri bu çıkar bölükleri arasında partide bürokratların çıkarları daha öndeydi. Sonra gide gide Ağaların derebey kalıntılarının, tüccarların çıkarları öne geçti. Parti içinde bazan bürokratlar, bazan ağalar, beyler, tüccarlar öne geçtiler. Bu Demokrat Partinin kuruluşuna kadar sürdü. Demokrat Parti kurulunca parti içindeki bir takım muhalif unsurlar Demokrat Partiye geçtiler... Örneğin Demokrat Partinin kurucularından birisi, Menderes, yıllardır CHP'nin mebusu bir toprak ağasıydı. Ama önce açık, sonra gizli bir muhalifti. Bütün kabiliyetlerine karşın CHP içinde Bakan olamamıştı. Bir de CHP içinde yeni yetme toprak ağaları, tüccarlar, muhalif aydınlar vardı. Bunlar da CHP devrinde parti içinde ikinci derecedeydiler. Bütün çabalarına karşın CHP içinde yöneticiliğe geçemiyorlardı. Çünkü suyun gözünde eski derebeyleri ve eski büyük toprak ağaları vardı. Demokrat Parti çıkınca zaten muhalif olan bu bölük ayrıldı ve Demokrat Parti'yi kurdu..

Halk Partisinde eski derebeyleri ve ağalar, Halk Partisinin kaburgasından çıkardığı tüccarın bir bölüğü kaldı. Bir de bürokratlar.. Demokrat Parti hakimiyetinden sonra parti içindeki bürokrat hakimiyeti gittikçe zayıfladı.. Partinin başındaki İsmet İnönü bütün kişisel gücüne karşın zaman zaman tehlikeler atlattı.. Parti içinde İnönü'nün kıl payı tutunduğu anlar da oldu. Zaman zaman da bürokratlar partiyi tamamen ele geçirdiler, parti içindeki ağaların, beylerin, gücü eksildi. İsmet İnönü ve kadrosu zaman zaman partiye bürokrat aşısı yaptılar.. Yaptılar ama hiç bir zaman parti içindeki toprak ağası, derebey, tüccar gücü kırılamadı. Bir örnek versek daha iyi olur. Toprak reformunu Halk Partisi içinde kalmış bir çok toprak ağası destekler göründü. Başka çareleri kalmamıştı. Bürokratlar o anda ağır basmışlardı. Başları dardan kurtulunca bu CHP li toprak ağalarının bir kısmı hemen ya parti değiştirdiler, ya da parti içinde kalıp toprak reformunun aleyhine döndüler.

Halk Partisi tarihinde Bülent Ecevit olayı bir tane değildir. Ortanın soluna karşı savaş açanların ilki de Turhan Feyzioğlu değildir.. Bir bölük Feyzioğlu daha gitse Halk Partisi niteliğinden bir şey yitirmiş olmaz.. Gene Halk Partisinin temelinde toprak ağası, eski köklü derebeyler ve büyük tüccarlar kalır.. Bir de bürokratlar kalır.. Ama bürokratların karnı toklan...

Bir şeyin üstünde daha durmak gerek. Halk Partisi içindeki bürokrat gücü, İsmet İnönü'nün bütün kişisel gücüne, bütün yeni aşılarına karşın her gün geçtikçe biraz daha, biraz daha zayıflamıştır. Bülent Ecevit hareketi İsmet İnönü'nün partiye son bir bürokrasi gücü aşısından başka bir şey değildir.. Gelişen sol hareketi Halk Partisine doğru akıtmak... Akıtarak bu sağlam akımı da yozlaştırmak.. Yirmi yıllık demokrasi adı altında oynanan oyunda sözüm ona iktidar iki kere el değiştirdi ama, bir çok yanlarıyla Halk Partisi iktidarda kaldı. Demokrat Parti iktidarı Halk Partisinin temeline bir şey yapamadı, Adalet Partisi iktidarı da öyle.. Halk Partisinin korktuğu tek iktidar emekçi iktidarıdır. Halk Partisi hükümetleri zamanında solculara yapılan zulümler boşuna değildir. Sosyalistlerin Halk Partisi devrinde çektiklerini sanmam ki, insanlar başka memleketlerde çekmiş olsunlar. Böylesine ahlaksızca zulümler, insanlığa yakışmaz işkenceler Halk Partisi hükümetlerinin öğünecekleri işlemleridir. Çünkü CHP, iktidarına son verecek iktidar emekçi iktidardır.

Sol hareket pamuğa düşmüş ateş gibi alttan alta işleyip gidiyordu. Halk Partisinin ne yapıp, ne edip bunun önüne geçmesi gerekti. Yıldırma, zulüm usulları para etmemiş, kendileri için bu daha kötü sonuçlar doğurmuştu. Artık dünya da küçüldüğü için Halk Partisinin zulüm usulları o kadar sökmüyordu. Gelişip büyüyen sosyalist akım da göstermiş ki, zulüm, sosyalist akımı sindireceği yerde güçlendirmişti. Ortanın solu Ecevitinin sola çekeceği duvar öyle ortaya boş yere atılmış bir söz değildir. Zaten Adalet Partisi ahmaklık edip yeteri kadar sosyalistlere zulmediyordu. Bir taşla iki kuş... Halk Partisi hem Adalet Partisinin sosyalistlere yaptığı zulümle birlikte olmayacak, hem de ortanın solu olup bu akımın bir takım kişilerini kendisine kazanacak, bulanık suda balık avlayacaktı. İstediğini de gerçekleştirdi.

Geri kalmış memleketlerde sosyalist olmak çok zor bir iştir. Gerçek, yürekten sosyalist olmak... Hangi devirde olursa olsun bir gerçek sosyalistin hayatı Türkiyede bir zulümdür. Bu değişemez. Bugün de böyle, yarın da böyle olacak.. Sosyalist akım da haklı, güzel, iyi bir akım... Bizim kapıkulu aydını da geleneğinden dolayı pek o kadar sıkıntıya gelemez... Batasıca hanesinde o boynu kopasıca evlad-ü ayali var. Sosyalist olmak da var. Ne yapsın fıkara, ne yardan geçiyor, ne serden.. O zaman, ver elini Halk Partisi.. Kapıkulu aydınının tek sığınacası. Hem sosyalistlik fıyakası, hem ilerici, hem de kılına kimse dokunamaz.. Bir eli yağda, bir eli balda.. Can kurban böyle sosyalizme.. Polis korkusu yok, hapis korkusu yok. Açlık seni beklemiyor, işsizlik hele hiç beklemiyor.. Bir de sosyalistsin.. Canın da Cennette... Şöhretin de yerinde... Paran da cebinde.. Vicdanın da rahat.. Kendini, kapıkulu vicdanını rahatlatacak bir takım düşünceler de bulmuşsun.. Her gün de tatlı canını rahatlatacak yeni yeni düşünceler buluyorsun.. Gel keyfim gel..

Halk Partisi Natoya, Centoya bağlıyım dediğinde önce azıcık şaşkınlık, sonra yeni bir kulp.. Halk Partisi sosyalizme duvar çekerken önce azıcık şaşkınlık, sonra yeni bir kulp... Halk Partisi Amerikayla birlik olduğunu söylediğinde önce azıcık şaşkınlık görüntüsü, sonra yeni bir kulp.. Şaşkınlık ve kulp... Şaşkınlık ve kulp... Leyleğin ömrü laklakla geçer.. Kapıkulu aydınının da ömrü kulp bulmakla.. Kendini kandırmakla.. Lak lak ve kulp.. Kulp ve lak lak.. Lak lak da lak lak... Lak lak...

Halk Partisiyle Adalet Partisinin temeli aynıdır. Beş aşağı beş yukarı... Halk Partisinde de fazladan bir İnönü var. Biraz da eskiden kalmış bürokratlar... O kadar bürokrat, Adalet Partisinde de var.. Tefecilere ve benzin istasyonları ağalarına gelince, CHP iktidara geçince onlar da CHP'ne geçerler. Bu kanundur. Bir kısım bilim adamlarımız Halk Partisine sığınacaklarına, onun temelini araştırsalar da, Halk Partisi'nin bu temelle hiç bir zaman emekçilerin yanında olamayacağını, Amerika'dan ayrılamayacağını, bağımsızlık savaşı veremiyeceğini millete söyleseler ya... Dünya değişir, Halk Partisi de değişir görünür ama, hiç bir zaman değişemez... Bunu da her kapıkulu aydını bilir...

Türkiyede uyuşturucu maddeler üzerine emperyalizmin oyunu!

AMERİKA Birleşik Devletleri'nin önce telkin, daha sonra baskısı ile Türkiye'de afyon ekiminin yasaklanması konusundaki çalışmalar hızla gelişmektedir.

Haşhaş ekimini birkaç yıl içinde ortadan kaldıracak olan program gayet gizli tutulmakta ve bu konuda bilgi isteyen gazeciler ustalıkla atlatılmaktadır.

Dünya afyon piyasasında söz sahibi olan ve bu yoldan bir hayli döviz sağlayan Türkiye'nin afyon ekimini yasaklaması, geçimini buna bağlayan onbinlerce küçük çiftçi ailesini güç duruma sokacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde sentetik uyuşturucu madde yapımını ellerinde bulunduran büyük şirketlerin baskısı ile Türkiye'de haşhaş ekiminin yasaklanmasından sonra ortaya çıkan boşluğu LSD ve benzeri sentetik uyuşturucu maddeler alacaktır.

ELE GEÇİRİLEN UYUŞTURUCU MADDELER
— Yerlisi yasak, yabancısı serbest —

Uyuşturucu maddeler üzerine emperyalizmin oynadığı oyunun tarihçesi 1912'lere uzanmaktadır. Bu tarihkten itibaren çeşitli uluslararası anlaşmalarla Uyuşturucu Maddeler Daimi Merkez Komitesi, Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı, Dünya Sağlık Teşkilatı, Uluslararası Narkotik Polis Teşkilatı, Uyuşturucu Maddeler Komisyonu ve Dünya Kaçakçılık Komitesi gibi örgütler kurulmuştur. Bu kuruluşlar, bir çok insanı felakete sürükleyen uyuşturucu maddelere karşı haklı bir mücadele açmış, her türlü tarımsal ve sentetik uyuşturucu maddelerin kontrolünü sağlamak üzere çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Ne var ki, bu mücadele emperyalizmin çeşitli oyunları neticesinde tek yanlı yürütülmüş, tarımsal uyuşturucu maddelerin, örneğin afyon elde edilen haşhaşın ekimi yasaklanırken, emperyalist ülkelerdeki sentetik uyuşturucu madde imalatına karşı hiçbir ciddi tedbir alınmamıştır.

Örneğin dünyanın en büyük haşhaş üretici ülkelerinden biri olan İran'da 1955'te yılda 1200 ton afyon üretilirken, emperyalizmin tek taraflı baskılarıyla o yıl haşhaş üretimine tamamen son verilmiştir. Oyun daha sonra Pakistan, Hindistan ve Türkiye'de sahneye konmuştur.

Haşhaş üretimi yasaklanırken, emperyalist ülkeler tarafından imal edilen LSD, Luminal, Nembutal, Dezoksin, Fanadrom, Revonal gibi sentetik uyuşturucu maddeler az gelişmiş ülkelere büyük bir rahatlıkla sokulmakta, düne kadar uyuşturucu maddelerden döviz kazanan bu ülkeler bugün büyük miktarlarda döviz kaybetmektedirler. Bunun delilleri her gün gazetelerin zabıta haberlerinde görülmektedir: Yüzbin liralık kaçakçılık, Yozgat Canavarı'nın cebinden çıkan trankilin, cinnet getiren adamın cebindeki nembutal... Sosyetede esrar.

İran'ın durumu da haşhaş ekiminin yasaklanmasının, bu ülkede uyuşturucu madde kullanılmasını önlemediğini göstermektedir. Haşhaş ekimi yasaklandığı yıl İran'da iki milyon uyuşturucu madde kullanan insan varken, 14 senelik yasaklama süresi sonunda bu miktarda sadece yüzde 16 oranında bir düşüş kaydedilmiştir. Bu düşüşle bile uyuşturucu madde kullananların sayısı birbuçuk milyonun altına düşmemiştir. Demek ki, haşhaş ekiminin yasaklanmış olmasına rağmen emperyalist ülkelerin sentetik uyuşturucu maddeleri İran'da kol gezmektedir.

Şimdi aynı oyunu Türkiye'de de oynamak üzere emperyalistler Türkiye'deki maşaları vasıtasıyla bir kanunu meclisten geçirmek çabası içindedirler.

Bugün Türkiye'de haşhaş ekilen sahanın en büyük yüzdesi (yüzde 39,39) 50 ilâ 100 dönüm arasındadır. Bu alanda çalışanlar tüm ekicilerin yüzde 38.18'idir. 500 ilâ 1000 dönüm arasını işleyenler ise ancak binde 71'dir. Bu kanun meclisten geçtiği takdirde haşhaş ekimi ancak haşhaş komisyonları tarafından denetlenebilecektir. Haşhaş komisyonları ise Vali veya vali muavini başkanlığında teknik ziraat müdürü, il jandarma komutanı, emniyet müdürü ve Toprak Mahsulleri Ofisi temsilcisi ile birisi İl Ziraat Odası'nda kendi bünyesinden, diğeri haşhaş ekicileri arasından seçilen iki temsilciden teşekkül edecektir. Bu komisyon, ortalama afyon verimini göz önünde tutarak ham afyon üreticilerinin beyanlarının doğru olup olmadığını denetleyerek ruhsatname ticareti yapabilecektir. Zira senelik afyon verimi yörelerde senenin şartlarına göre devamlı değişim içindedir. Örneğin Türkiye'nin en geniş haşhaş ekilen arazisi olan Afyonkarahisar 1964'te Konya'dan düşük verim elde ederken ertesi yıl daha fazla verim sağlamıştır. Bu durumda haşhaş komisyonlarının ne denli doğru çözümlere gideceği açıkça ortadadır. Bu tasarı kanunlaştığı takdirde, küçük toprakları işleyenlerin toprakları ellerinden alınarak büyük toprak sahiplerine aktarılabilecektir.

Böylece hem haşhaş ekimi sınırlandırılarak emperyalist ülkelerin sentetik uyuşturucu madde imalatçılarına yeni pazar imkanları açılacak, hem de ağaların topraklarına yeni topraklar katılacak, bir taşla iki kuş vurulmuş olacaktır.

Haydi Uğurlar Ola Komer Efendi!

Hepsi geldikleri gibi gideceklerdir. Geçen gelen işte böyle gitti. Yeni gelen, o da bir türlü gidecek. Taa ki Türkiye Türkiyelilere, kalana Türkiye'de emekçi halk yığınlarının gücü, iktidarı, hakkı ve hukuku, ve ülküsü, hükümferma olana, ve emperiyalizmin hak ve can yiyici, bölücü saltası bu caniptea sürülüp atılana kadar! Gelgelelim, giden gider. Gidenin ardından uzun boylu takla atacak değiliz. Uğurlar ola der geçeriz. Şimdi dâvamız yenisiyle, ve onu buraya getirenlerledir. Giden için, «O bizimdi, niye aldın onu başımızdan? Yoksam..?» diye, ortada kalmışların telâşı içinde velinimetlerine sitem edenlerledir. Davamız, Nato'nun emperyalist çıkarlarıyla özdeş olduğunu pekala bildikleri yada bilmeleri gerektiği halde, yurdun kalkınma gücünü körelten, milli birliği bozan, emekçileri yarattıkları değerden koparıp ayıran, her yıl yüzbinlerce işçiyi, köylüyü ekmek parası uğrunda yaban ellere sürüp vicdanlarındaki yurt ve millet şavkını karartan, ve de bütün bu ve daha başka nedenlerle milletin gerçek savunma gücünü kıran, kırdıran güç sanki emperiyalizmin ta kendisi değilmiş gibi, NATO'ya karşı çıkanlara yurt savunmasını düşüncesizce tehlikeye atan kişiler diye kara çalan üstü kapalı, altı açık Amerikan adamlarıyladır. Anti - emperiyalist mücadelede atılacak ilk adımın kesenkes NATO'dan çıkmak olduğu gerçeği apaçık ortadayken, onu demeyip kemküm eden, ne idüğü bellisiz bir «haysiyetli, vekarlı, kişilik sahibi dış politika» gibi ipliği nicedir pazara çıkmış -daha da çıkacak- safsatayla kafa karıştırıp gönül bulandıranlarladır. Sözüm ona Rusya'ya karşı, ama aslında içe çevrik NATO siperinin ardında gününü gün, işini iş edenlerin yararına milyonla emekçinin sırtına yıkılmış bir yokolası düzeni düzelteceğiz diye diye taa Amerikalılara gidip fikren ve ismen nemalanmaya gidip gelenlerledir. Sittin senedir bu yurtta egemen sınıfların kâh dikenli, kâh yaldızlı boyunduruğu altında inim inim inletilen emekçi halkın üç buçuk kompradorun haksız ve kirli yaşantısına karşı haklı isyanını dile getiriyoruz diye, halkın bilinçlenmeye açık öfkesini yine o egemen sınıfların ve emperiyalizmin hesabına boşa harceden, kardeşi kardeşin üzerine uğratan, «Yangın var!» nidalarıyla ortalığı velveleye verip bu gavur düzenin bekası için kan ve can bahasına çalışan, hakka ters, İslama ters ehveni şer mücahitleriyledir... Evet, Komer efendi giderken ardında ne bıraktığını pekâlâ biliyordu. Dosya şimdiden yeni gelenin eline tutuşturulmuştur. Çizgi kalındır. NATO'dan çıkmamızdan, tam bağımsızlıktan, bu düzenin, erinden gecinden, emekçi yığınlar yararına değişmesinden yana olmayanlar, hepsi çizginin içindedirler. Bu iş böyle sürdükçe daha çok Komerler gelir gider Türkiye'ye. Ve de tüm sömürücüler cephesinden yükselen «Komer gitti, yaşasın Komer!» seyhaları arasında çilekeş milletimin bunca kahırdan çıkardığı söz, bunca ayak ve ununa, bunca safsataya ve bunca tedhişe rağmen, gerçekliğini muhafaza eder: Alavera dalavera, Kürt Memet Nöbete!

T. AĞAOGLU

AYBAR, CHP'Yİ ELEŞTİRDİ

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, seçim öncesi yurt gezilerinden ilkine çıkmış, Trakya'da Çorlu, Kırklareli ve Tekirdağ'da parti kademeleri ve köylülerle çeşitli temaslarda bulunmuştur.

Aybar, köylerde yaptığı konuşmalarda, AP'nin dört yıllık icraatını eleştirirken CHP'nin yapısı ve gerçek niteliği üzerinde de durarak şunları söylemiştir:

«Toprak ağalarının, vurguncu tüccarların, faizcilerin lehine işleyen, zengini boyuna daha zengin, fakiri de boyuna daha fakir yapan bugünkü soygun düzeni yeni değildir. CHP zamanında da böyle idi. CHP de, tıpkı AP gibi büyük tüccardan, büyük toprak sahiplerinden, fabrikatörlerden yana olan bir partidir. Toprak reformu yapacağım diyen CHP, büyük toprak sahibinin elinde 2500-5000 dönüm toprak bırakacaktır ve toprak reformunu 25 yılda tamamlayacaktır. Ağanın elinde 5000 dönüm toprak kalırsa, fukara köylülere toprak nasıl dağıtılır. Ağanın nufuzu nasıl kırılır? Üstelik CHP yabancı sermayeye, NATO'ya, ikili anlaşmalara, Amerikan emperyalizmine de karşı değildir. Esasen Amerikan emperyalizmini yurdumuza CHP sokmuştur.»

Ferruh Doğan

İKTİDAR, SUÇÜSTÜ YAKALANDI !

Alpay KABACALI

YİNE suçüstü yakalandı AP iktidarı! Suçunun belgeleri gazete sütunlarında yer aldı. Geçen hafta, teleks aboneleri arasındaki özel teleks görüşmelerinin bir suretinin de PTT idaresine aldırıldığı kanıtlandı. Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç, bu «cürmümeşhut» karşısında suçu itiraf zorunda kaldı. Bu kadarı bile, bir çok ülkede hükümetlerin düşürülmesine yada istifasına yol açabilecek nitelikte bir skandaldı. Oysa iktidarın başı Demirel, o her zamanki kendine özel mantığı, fütursuzluğu ve cüreti ile, «üs yok, tesis var» dercesine, «**Mümkün değil, olamaz böyle şey. İspat ederseniz takibat yaptırır, dinleyeni en şiddetli şekilde cezalandırırım**». dedi. İspat edildi teleks görüşmelerinden suret alındığı, belgeler yüzüne çarpıldı Demirel'in. Ama olayın bu aşamasından sonra ses sada çıkmadı yetkililerden. Üstelik, Demirel «**cezalandırayım**» demekle yargı organlarının yetkisine tecavüz etmişti.

Bu olay, AP iktidarının gayrimeşru icratının, Anayasayı ihlallerinin ne ilki, ne de sonuncusuydu. Sadece, «**gayrimeşru icraat**» zincirinin belgelerle kanıtlanan bir halkasından ibaretti.

ÖTEDEN beri herkesçe bilinmektedir ki, iktidarın «**hasım**» saydığı kimselerin mektupları gizli ellerce açılmakta, okunduktan yada fotokopi alındıktan sonra sahibine iade edilmektedir. Yalnız bu kimselerin değil, bakanların bile telefonları gizli kulaklarca dinlenmektedir. Bu olgu, 1967 Aralık'ında Turizm Bakanı Nihat Kürşat tarafından dahi, karısının Kıbrıs buhranı sırasında Atina ile yaptığı görüşmeler yayın konusu olduğunda, itiraf edilmiştir. Kürşat, «**muhaverenin kiminle yapıldığı, neleri ihtiva ettiği hususları ilgili makamlarca malûmdur.**» diyerek karısını bir ithamdan sıyırmak istemiş, ama bunu yaparken mensup olduğu iktidarın çok daha büyük bir suçunu itiraf etmekten kaçınmamıştır. Hattâ İçişleri Bakanı Faruk Sükan Meclis kürsüsünde, «**Sosyalistlerin nefes alışlarını bile kontrol ediyoruz.**» diyerek bu suçu çok daha geniş çapta itiraf etmiş değil midir? 1968 Ocak'ında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin öğrenci yurdunda, devrimci öğrencilerin kaldığı odada bulunan gizli mikrofonla ilgili herhangi bir açıklama yapılmış mıdır?

Bunlar, «İcraat»ın sadece bir yönü: Anayasa'nın 17. maddesindeki «**haberleşmenin gizliliği**» ilkesinin, ancak «**kanununun gösterdiği hallerde, hakim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkça dokunulamayan**» gizlilik ilkesinin ihlali ile ilgili bir yönü...

AP iktidarı yalnız Anayasa'nın bu maddesini ihlal etmiş olmakla dahi bir büyük sorumluluk altındadır. Oysa bu iktidar, Türkiye siyasi tarihinin en büyük yüz karası sayılacak bir olayla, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın Meclis'i basıp partilerin (Anayasa'daki deyişle demokratik siyasi heyetin vazgeçilmez unsurları olan partilerin) grup odalarını arattırması ile başladı «icraat»ına. Ve çağımız için, insanlık için yüz karası sayılacak baskı yöntemleri ile devam etti...

CHP faşizmi döneminde sömürülen, horlanan emekçi kitleler ne sömürü mekanizmasının, ne de kendi güçlerinin farkındaydılar, yüzyıllardır süregelen ilkel üretimin karanlığı devam etmekteydi. Bu mekanizmanın, bu gücün farkına varan bir avuç devrimci, sadece bu ayırt güçleri dolayısıyla, iktidarın vahşete varan baskılarına, imha planlarına hedef oluyorlardı. Klasik burjuva demokrasisine geçiş denemesi olan 1950 seçimlerinden sonra, aynı karanlık devam etti. Emekçi halk kitleleri din istismarının afyonuyla ve enflasyonun suni cennetiyle avutuldu. Üst yapıdaki baskılar ise, birtakım aydınları, bir kısım basını klasik siyasal demokrasinin uygulanmasını istemeğe yöneltti 27 Mayıs darbesi de üst yapıdaki bu bürokrat aydınlar — iktidar çekişmesine son vermek üzere uygulandı. Yassıada'da doğrudan doğruya Ceza Kanunu'nun 125. maddesine göre, «**Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymağa veya devletin istiklalini tenkise matuf**» suç işledikleri için yargılanması gereken Menderes iktidarının baş sorumluları, yargıç önüne «**Bebek Davası**»nın, «**Barbara Davası**»nın ithamlarıyla çıkarıldılar. Buna rağmen, Yassıada tarihinde bir «**Anayasayı ihlal**» dâvası da vardır. Menderes iktidarının bir gazeteyi tahrip ettirmek, haberleşme özgürlüğüne tecavüz etmek iddialarıyla da yargılandığı ve mahkûm edildiği tarihi bir olgudur.

BUNDAN ders alması gereken bugünkü iktidarın yukarıda saydığımız «**İcraat**»'ının yanısıra, polisi hangi amaçlar için kullandığı malûm. Geçmiş devirlerde faşizmin bir terör organı olarak kullanılan, raporlarıyla «**Devlet içinde devlet**» olarak hareket edip «**imlediği**» kişiler için terör saçan «**Milli Emniyet**»'in (1) adı değişti, «**Milli İstihbarat Teşkilatı**» oldu. Devletin güvenliği için çalışması gereken bu örgütün şimdi de bir «**Komünizmle Mücadele Derneği**» gibi çalıştığı, Doğu'da Anayasa'nın verdiği hakka dayanarak mitingler düzenleyen emekçi kitleleri kimlerin kışkırttığını keşfedip (!) raporlar düzenlediği, sosyalistlerin nefeslerini Faruk Sükan'a ulaştırmak için faaliyette bulunduğu ve milyonlarca liralık bütçesi ile harcamalar yaptığı, son olarak da öğrenci hareketlerini bastırmak için iktidara yardım etmek (!) üzere raporlar düzenlediği ifade edilmekte...

Bunlar da AP iktidarı «İcraat»ının yüzeyde kalan yönleri elbette. İcraatın gerçek yönü, Türkiye halkının her geçen gün biraz daha fazla soyulması, emperyalizmle olan işbirliği, Türkiye'nin doğal kaynaklarının, ürünlerinin, hattâ insanının yıllardır satılmakta olmasıdır. Günümüz Türkiyesinin sosyalist muhalefeti, (DP dönemindeki gibi dar bir kadro hareketi değil, tabanını üretimin gerçek temeli olan emekçilerin teşkil ettiği kitle), artık şekli - klasik demokrasi kavgasında değildir; temel soygunlara karşı çıkmaktadır.

Üst yapı baskılarının, klasik demokrasi açısından söz konusu olan Anayasa ihlallerinin yanısıra, sınıf tahakkümünün, soygun düzeninin hesabını verecektir AP iktidarı. Yani 125,i, 142'yi, 155'i, 159'u, 312'yi vb. nı ihlal eden bu iktidardır. Devrimcilere, her gün adliye koridorlarında süründürerek (2) gözdağı vermeğe kalkışanlar, kısa süre sonra sanık sandalyesine kendileri oturacaklardır.

BÜTÜN belgeleri değerlendirerek halka, tarihe ve kısa bir süre sonra bu iktidarı yargılayacak olan yargıçlara sunmak zorundayız.

Yıllardır uyardık bu iktidarı. İlk uyaran sosyalistler olmuştu; Amerikan Filosunun yaratacağı olayları, «**Kanlı Pazar**»ı önceden görerek, terör ve soygun tasarılarını eleştirerek son uyaran da yine sosyalistler olmuştu; Amerikan Filosunun yaratacağı olaylar, faşizm ve terör kol geziyor artık Türkiye'de... Bu aşamadan sonra uyarılmaz; belgeler, deliller toplanır ve yarına iletilir.

---

(1) **Bu konuda bakınız: Kemal Sülker: Sabahattin Ali Dosyası, Mehmed Kemal: Acılı Kuşak, Faik Muzaffer Amaç: Milli Emniyet Dosyası.**

(2) **Sorgu hakimliğinde dört cümle ifade vermek için bir gazetecinin mahkeme kapısında dört saat beklemesi, «sürünmek» fiilinden başka bir kavramla ifade edilemez sanırım. Ama bir toplumu böylesine horlayan bir düzenin, adalet organlarını kapasitelerini aşan dâva yükü altında ezmesi, adliye koridorlarının patolojik bir gösterge olması olağan karşılanmalıdır.**

Türkiye'nin Düzeni = Montaj Bilim

Kapıkulu ideologluğu

KALKINMA NEDİR? (Olgu - Olay - Fenomen ilişkisi). Yazar, özellikle Tanzimattan bu yanaki ekonomik yapı fenomenlerini, bu fenomenlerin olay ve olgu safhalarıyla ilgili bilimsel analizlerine de girişmeden, detaylı bir şekilde hikâye ettikten sonra, geri kalmışlığın temel nedeni olarak, ülkenin gelişen Batı kapitalizminin bir yarı sömürgesi haline girişini göstermektedir. Yani, yazara göre, çağdaş uygarlık düzeyine erişmenin tek yolu, ekonomik faaliyetleri Batı kapitalizminin emperyalizminden kurtarmaktır. Bu da, milliyetçi - devrimci güçlerin siyasi erki ele geçirmeleriyle mümkündür. Bu güçler, iktidara geçtiği takdirde, gelişmemizi engelleyen, ağa - tefeci ve aracılardan kurulu tutucu güçler çemberi ile, bu güçlerle koalisyon halinde olan emperyalizmin işbirliği kırılacak ve böylece milli servetin bu yabancı ve yerli sömürücüler tarafından yağması önleneceği için, «***bağımsızlık içinde toplumsal devrim yoluyla çağdaş uygarlığa ulaşma***» kaçınılmaz bir hal alacaktır. Aslında problem, yazara göre bu kadar basittir. Nitekim yazar, bu yerli ve yabancı sömürücüler koalisyonunun, üretilen milli serveti ve artı değeri nasıl tükettiklerinin, yabancı sermayenin getirdiğinin kaç mislini ne türlü alicengiz oyunlarıyla geri götürdüğünün, ağa - tefeci ve aracıların büyük bir yağmayla ele geçirdikleri artı değeri nasıl barlarda, sazlarda, yurt dışında israf ettiklerinin yüzlerce hikâyesini anlatmaktadır. İşte bu yüzden, Türk toplumunun kapitalistleşmesi mümkün olamamıştır. Bu yağma ve hırsızlık, milliyetçi - devrimci güçler iktidarı tarafından önlendiği ve artı değerler yeni yatırımlara kaydırıldığı takdirde, **çağdaş uygarlığa ulaşma** mümkün olacaktır. **Yazar, kitabının özellikle son** bölümünde **de, bu yargısını** biraz daha detaye **ederek**, milliyetçi - devrimci güçler azınlığının, Kemalist Devletçiliği nasıl kuracaklarını, yani bu azınlık iktidarının ekonomik yapı fenomenlerine nasıl bir tavır takınmaları gerektiğini bir bir anlatmaktadır. Görüldüğü gibi, yazarın, toplumumuzun kalkınması için tek çözüm olarak önerdiği, «**Milli Devrimci Kalkınma**» modelini, aslında **ekonomik yapı fenomenlerine karşı anti emperyalist bir tavır takınma** olarak özetleyebiliriz.

Oysa, bilim fenomenlerle değil, onların kökeni olan olgu ve olaylarla uğraşır. Bu gerçeğe yazar da, kalkınmayı tanımlarken şöyle bir dokunuvermektedir. Her ne kadar bu tanımlamanın bir üst cümlesinde, «**yeni güçlerle yeniden düzenlenme**» diyerek, aslında kalkınmayı bir devlet organizasyonu şeklinde düşündüğünü göstermekte ise de, bu cümlenin hemen ardından, son günlerin moda bir sloganıyla durumu kurtarmağa çalışmaktadır. «**Kalkınma, toplumsal düzen ve toplumsal güçlerle ilgisiz, soyut bir para, kredi, tasarruf, yatırım v.b. a*yarlamasından ibaret değildir. Bir düzen değişikliği sorunudur.***» Ama burada, yazarın bütün çalışma boyu hiç değinmediği bir soru vardır; DÜZEN NEDİR?

Yukarda da kısaca değindiğimiz gibi, düzen bir **devlet organizasyonu olgunluğu mudur?** Yoksa, toplum bütünlüğünü *sağlayan etkin vektörlerin* dengelenmesi hali midir? Dolayısıyla da, kalkınma, olgun bir devlet organizasyonunun gerçekleştirilmesi midir, ya da toplumsal entegrasyon içindeki soyut ve çeşitli etkin vektörlerin etki - tepki ilişkilerinin planlan*ması mıdır?* Görüldüğü gibi burada, toplumsal yapı üzerine sosyolojik kavram araştırması yapılması zorunluğu vardır. Her toplumun özgül sorunlarının ayrı ayrı analizleri ise, ancak bu kavram araştırmasından sonra mümkündür. Çünkü, çözüm araştırmasında bir alternatifmiş gibi gösterilen Devlet organizasyonu sorunu da, neticede bu toplumsal entegrasyon içindeki vektörler bileşkesinin yarattığı bir kurumdur.

Burada sormak gerekmektedir; toplum bir tüm müdür, yoksa bir takım tüm unsurların entegrasyonu hali demek olan bir bütün müdür? İşte yazarın bizce düştüğü en önemli hatalardan birisi burada yatmaktadır. Toplumsal dengeyi (yani DÜZENİ) bir tüm olarak kabullenip, entegrasyonun asıl temel unsurları olan diğer vektörlerin yarattığı olguların bu tüme etkilerini sanki vektörler *bu tümden* ayrı etkenlermişcesine araştırmak, hemen belirtmeliyiz ki, en genel anlamıyla karmaşık toplumsal sürecin, formel mantığın basitleştirici metoduyla soyutlanması demektir. Bu da, bilindiği gibi, bilimsel düşünceye ve diyalektik *materyalizme* esastan aykırıdır.

Gene hemen belirtmeliyiz ki, soruna; fenomenlerden yaklaşmak yönteminin de, bilimsel düşüncede elbette bir yeri vardır. Fakat bu yer sınırsız değildir. Bizce bu yöntem, yalnızca bir veya birkaç belirli kurumun fenomenlerine uygulanırsa, ilgili o kurumları soyutlama tehlikesini de beraberinde getireceğinden, çalışmayı, bilimsel olmaktan çıkararak, montaj bilim diye adlandırdığımız bu duruma düşürebilir. Ama aynı yöntem, bugün toplum bütünlüğü içinde tanıyabildiğimiz bütün kurumların dinamiklerinin bir bileşkesi olarak niteleyebileceğimiz insan fenomenine uygulanabilir. Yani, tümdengelim yöntemi, bu tip sosyolojik araştırmalarda insanı konu edinmek şartıyla olumlu olabilir.

Fakat yazar bu çalışmasında, sorunu Anadolu insanı gerçeğinden yaklaşmaktan nedense ısrarla kaçınmak*tadır. Yani insanla ilgili, sınıflar me*selesiyle ilgili bir sosyolojik araştırmaya girişmemektedir. Ama buna karşılık, «milliyetçi - devrimcilerin», «bilinçli ve örgütlü aktif halk desteğini» sağlamaları zorunluluğundan da arada bir söz açmaktadır.

Kitaptaki (bu anlamda yorumlanabilecek) değinmeler de meseleyi gene çok yüzeyden ele almaktadır. Gerek ağalık ve aracılık kurumunun teşekkülü ve gerekse proleteryanın varlığı, sadece bir ekonomik yapı sorunu ve gruplanması olarak düşünülmüş, konuya, ya sadece kapitalist mülkiyet anlayışının nihai görünümü olan toprak yağmacılığı fenomeninin tapu oyunları anlatılarak, ya da bir istatistiki bilgi olmaktan öte bir bilimsel değer taşımayan rakamlar aktarılarak yaklaşılmak istenmiştir. Yani, fabrika işçisi sayısı şu yılda şu rakama u*laşmıştır, öyleyse* «proleterya gelişmektedir» gibi köksüz yargılara varılmıştır. Günümüzle ilgili olarak, sadece Sn. Mübeccel Kıray ve öğrencilerinin, Anadolu'nun bir kaç noktasında yaptıkları, çok küçük ve çok lokal bir kaç sosyolojik araştırma olduğu gibi aktarılmakla yetinilmiştir. Yani, Anadolu insanının özgül yapısı ile ilgili genellemelere gidilmemiştir. Dolayısıyla sınıflaşma olgusu üzerine her hangi bir inceleme yapılmamıştır.

Fakat şunu da belirtmeliyiz ki, yazar, Anadolu insanı ve Türk toplumu ile ilgili sosyolojik araştırmalar yapmadığından, bir az gelişmiş ülke olan yurdumuz için bize özgü bir kalkınma modeli geliştirememiş ise de, marksist olmamasına rağmen, gene de, fenomenleri, marksizmin klasik gelişme aşamalarına göre değerlendirmeye çalışmıştır. Örneğin, tarımda; «**çeşitli bölgelerde çok farklı olmakla birlikte, kapitalist ilişkiler hakim olma yolundadır. Derebeylikten toprak ağalığına, toprak ağalığından kapitalist çiftçiliğe geçilmektedir. (...) Köylünün ırgatlaşması ve arazinin modern tarım yapan az sayıda kişinin elinde toplanması biçimindeki kapitalist süreç iyice belirlidir.**» diyerek, bu kapitalistleşme sürecini hızlandırdığı için, yazar, A.P. nin yağma politikasını bile gizliden gizliye beğenmektedir. Çünkü, yazara göre, tarımda ırgatlaşma, marksist terminolojideki proleterleşme ile eş anlamlıdır. Böylece, *bir sosyal yapı değişikliği* beklenmektedir. Ama ne var ki, fenomenin çalışanlar açısından bir sınıflaşma olarak yorumladığı bu ekonomik meka olgusunun, sermayedarlar açısından klasik anlamda bir burjuvazi yaratmadığının yazar da farkındadır. Fakat yazar, bu olgunun iki ayrı kesim de bir biriyle bağdaşmayan iki ayrı durum yarattığı yargısına vardığı halde, gene de olgunun analizine girişmek lüzumunu duymamıştır. Ve b iki durumu sanki ayrı olguların yarattığı iki ayrı fenomenmiş gibi saptamakla yetinmiştir.

Yazının başında da belirttiğim gibi, son günlerde, bizce ülkenin geleceği açısından son derece tehlikeli b oyun oynanmaktadır. Belirli bir çevre, özellikle 1960 dan sonra başlaya bilinçlenme akımının kısırlaştırılmasına ve toplumumuzun spesifik yapı üzerinde yoğunlaştırılan bilgi birikim ve bilimsel araştırmalarda, planlı bi şekilde bilinç saptırılmasına çalışmaktadır. Sayın Nadir Nadi'nin 30 Mar 1969 günlü «Ahlâk, Fazilet ve sair adlı yazısında da açık bir şekilde belirttiği gibi, toplumsal kalkınma sorunumuz, bu çevre teokratik devlet ö lemcilerinkine eşdeğer bir tutumla *bir moral konu, bir ahlâk sorunu,* s yasi erke sahip ekibin kapasitesi so runu olarak değerlendirilmek ve be nimsetilmek istenmektedir. Böylece toplumsal kalkınma sorunu için ik ana alternatif olan, kapitalizm - so yalizm tartışması düşünce platfo mundan diskalfiye edilerek, tercihin esasta aynı toplumsal kesimin bir unsuru olan: «**a) teokratik devlet ö lemcileri, b) dış güçlerle kader birliği içindeki toprak ağası - montajcı san yici - komprador burjuvazi,** c) **laisi me yürekten inanmış kemalist bürok rasi**» gibi gruplardan birisini seçme olduğu düşüncesinin yaygınlaştırılaca ğı sanılmaktadır. Bu nedenle de, ge çekte bu dengesiz toplum biçiminde kurtuluş için tek alternatif olan bilim sel sosyalizm, kamusal bilinçten gi lenmeye, ve bilimsel araştırmaları d jenere edecek tarzda kavram karışt rılmasına ısrarlı bir şekilde çalış maktadır. Örneğin, toplumsal kalkın ma; bir ekonomik büyüme sorunu o larak tanıtılmaktadır. Yani halen i tidarda olan güçler, bu çevrelerin id ologlarına göre, artı değeri, yenid üretime kaydırmadıkları ve lüks ha camalarla israf ettikleri için, kalkın mamız gerçekleştirilememektedir. O sa, bu artı değeri yeniden üretim kaydıracak bir «millici iktidar», «ü **kemizi 15-20 yıl içinde**» çağdaş u garlık seviyesine eriştirecektir. nedenle de, toprak reformu, toprak rın ısrafçı ağaların elinden alınar *millici* güçlerin kontrolüne girdirilm si için yapılmalıdır. Aynı şekilde, ticaret, sigortacılık, bankacılık de letleştirilip, temel ticari faaliyet millici azınlığın iradesine terkedilm lidir. Sanayi, bu millici azınlığın i desinin egemen olduğu bir «**ekonom programlama**» örgütünün disiplini çine girdirilmelidir. Görüldüğü gi bu saygıdeğer ideologlara göre, to lumsal kalkınma, esasta plutokra parlamentarizmin sınırları içinde k lacak bir politik olaydır. Siyasi e elinde tutan grubun bilgi ve niyet le ilgilidir. İşte, siyasi erke, millici devrimci güçler sahip olurlarsa, k kınma, (onlarca kasdedildiği şekil ekonomik büyüme), mutlaka gerçe leştirilecektir. Yani, kalkınma; ma sistlerin belirttiği şekilde, üretim raçları mülkiyeti, üretim ilişkileri, derek toplumsal bütünlüğü mey

Demirtaş CFYHUN

«Milli Devrimci Kalkınma» adı altında empoze edilen kalkınma biçimi, aslında «Kapıkulu Tipi Kalkınma» biçiminin ta kendisidir ve kapıkulu bürokratlarının son temsilcisi İnönü'nün iktidarında iflası belgelenmiştir...

«Kapıkulu» deyimini ilk defa kullanan Ahmet Hamdi Başar (yanda) ve bunu hakaret telakki eden Şemsettin Günaltay (üstte).

getiren soyut mekân kurumlarının yeniden biçimlendirilmesi ve organizasyonu, bu kurumlar üzerinde sınıfların nicel egemenliği, v.s. meselesi değildir. Bu nedenle de, marksist terminoloji ve sistematiklerle toplumsal analizlere girişmeye lüzum yoktur. Ancak, Millici güçlerin 15-20 yıl süreyle iktidarda kalmasını sağlayacak tedbirlerin niteliklerini tesbit için gerekli bazı araştırmalar yapılmalıdır. Yani, politik erkin el değiştirmesini gerçekleştirecek unsurlar tanınmalıdır. Nasıl olsa, örneğin bugün politik erkin el değiştirmesinde en etkin unsur olacağı şüphesiz gelir dağılımındaki büyük farklılık, emekçi fakir kesimin yağmadan biraz daha nemalandırılmasıyla azaltılacaktır. Bu da, onların 15 - 20 yıl süreyle desteklerini sağlayabilmek için şarttır.

Gene, örneğin tarım sektöründeki ırgatlaşma, marksist anlamda bir sosyal değişikliğe yol açacağı için değil, günlük politik bilinçlenmeye sebep olabileceği için teşvik edilmelidir. Çünkü bu tip bilinçlenme, bilinçlenme kavramının sadece bir yanı olan hukuki bilinçlenme anlamında olacaktır. Öyleyse tarımda fakirleşme, ırgatlaşma, millici güçler için bir oy depolanması halidir.

Görülüyor ki, kalkınma sorunu, toplum bütünlüğünden ısrarla soyutlanarak, ekonominin bir nicel çoğalmasıymış gibi tanımlanmak istenmektedir. «Yağma Edilen Türkiye» adlı kitabımızın «Az gelişmiş Ülke Kalkınmasının geçiş dönemleri için bir teori araştırması» başlıklı bölümünde daha geniş olarak açıklamağa çalıştığımız şekilde, aslında ekonominin nicel çoğalması, sadece bir teknik sorundur, yani toplumsal gelişme eyleminin bir teknik problemidir, bir aritmetiktir. Soyutlanmış bir istatistiki eleştiriden öte önemi yoktur. Çünkü, toplumsal gelişme, Maurice Dobb'un da belirttiği gibi **«temelinde her biri diğerini etkileyen ve onlarca etkilenen birbirine bağlı eylemler toplamı, ya da bileşimidir.»**

Sorunun, böylesine ısrarla sadece bir teknik problemmiş gibi gösterilmek istenmesinin ve yönetici grupların «ahlâkı, fazileti, kabiliyeti» mesabesinde kriterlerle yorumlanmasının ise, elbette bir amacı olmak gerektir. Biz bu tutumu, ülke yönetiminde gerek bürokrat, gerekse politikacı olarak hâlâ söz sahibi, Osmanlı İmparatorluğundan arta kalmış bu kapıkulu aydınlarının kendilerini ülkenin efendisi saymaları psikozu olarak değerlendiriyoruz. Bu tutumun amacı da bizce, aynı kapıkulu zümresinin Batılı sömürgecilerle gayri meşru çiftleşmelerle kurdukları, bu piçleşmiş kapitalist düzenin, değişmemesini sağlamaktır. Ancak, bu düzenin küçük revizyonlarla, küçük reformlarla düzeltilmesi mümkündür. Nitekim, İnönü'nün son zamanlarda söylediği **«Düzen düzeltilecektir»** sloganı, bu gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. İşte Avcıoğlu da bu çalışma ve önerisiyle, bir yandan gerek kapitalist kalkınma modelini ve gerekse denge biçimini toptan değiştirecek sosyalist kalkınma modelini tu kaka göstererek, mevcut piçleşmiş düzenin nerelerinin ve nasıl düzeltilmesi gerektiğinin bilimsel kılıfını hazırlamıştır. Bu nedenle de, insan fenomenine ve sınıf meselesine değinmekten ısrarla kaçınmıştır.

Söz konusu kitap üzerine geçenlerde Sayın Ahmet Hamdi Başar'la yaptığımız bir konuşmada, yazarın sınıf meselesine eğilmemesinin nedenlerini tartışırken, Sayın Başar, Avcıoğlu'nun kendisiyle tanışmaktan uzun süre kaçındıktan sonra, kitabını **«Çalışma gücüne hayran olduğum ve kitabın yazılışında incelemelerinden çok yararlandığım Sayın Ahmet Hamdi Başar'a dostça duygularla»** diye imzalayarak gönderdiğine de değinerek, kapıkulu kavramını Türk ekonomi - politik edebiyatında ilk defa kendisinin (bilimsel anlamda) kullandığını ve bu yüzden CHP'lilerin, örneğin Şemsettin Günaltay'ın hışmına uğradığını, parti meclisinde kendisi için **«bu adam bize hakaret etti, uşak dedi»** diye kıyametlerin koparıldığını anlattı. Sonra da, yukarda eleştirisinden cümleler aktararak özetlemeye çalıştığımız, Türk toplumunun yapısıyla ilgili görüşlerini tekrarlayarak, Osmanlı ve Cumhuriyet Devletlerinin kapitalistleşmemelerini, siyasi erkin 1950 ye kadar bu «Kapıkulu sınıfının» elinde olması nedenine bağladı ve **«Bu Kapıkulu sınıfı, dedi, toplumu, iki kategoriye ayırır, birincisi yöneticiler, yani kendileri, ikincisi ise kendilerinin dışında kalan halk. Avcıoğlu da, sınıflaşma meselesine dokunamaz, çünkü bir KAPIKULU İDEOLOGU'dur.»**

Sayın Başar'ın, bu **«Kapıkulu ideoloğu»** kavramını biz de yürekten benimsiyoruz. Çünkü, toplumsal kalkınmamız için kendilerini bir üçüncü alternatifmiş gibi gösteren bu zümre, bizce de halen önemli bir güce sahiptir ve Cumhuriyetten bu yana, sun'i de olsa bir teori geliştirmektedir. Bazan «Milli Devrimci Kalkınma Biçimi» dedikleri, bazan «Kemalizm» dedikleri, bazan «Halk Partisi Devletçiliği» dedikleri, aslında bizce «Kapıkulu Tipi Kalkınma Biçimi» deyimiyle adlandırılması gereken, bu zümre ideologlarının bir teori haline getirmeye çalıştığı bu kalkınma modeli; Avcıoğlu'nun kitabıyla bir kere daha açıklığa kavuştuğu gibi, gerek kapitalist kalkınma biçimiyle ve gerekse sosyalist kalkınma biçimiyle teorik anlamda tamamen zıtlaşan, dolayısıyla bilimsel düşünceye aykırı düşen niteliklere sahiptir. Örneğin, «Kapıkulu Tipi Kalkınma» biçimi; aynı sürecin değişik aşamaları olan hem kapitalizmin ve hem de sosyalizmin aksine, sınıflaşma olgusunu yaratan toplumsal dinamiği frenlemeyi ve köreltmeyi kendisine şiar edinmektedir. Kemalizmin, sınıfsız toplum kavramı, bizce, bu gerçeğin en kesin isbatıdır. Böylece «Kapıkulu Tipi Kalkınma» modeli, esasta üretim araçları ve üretim ilişkilerinin yarattığı çalışanlar - çalıştıranlar ayrımına dayanan sınıflaşmalar yerine, bizce sadece bir politik mekan bölümlenmesi olan yönetenler - yönetilenler ayrımının geçerli kılınmasına çalışmaktadır. Bu nedenle de, toplumsal olguların dinamiklerini frenleyecek sun'i müdahalelerin planlanmasını amaç edinmektedir. Görüldüğü gibi, «Kapıkulu Tipi Kalkınma» teorisine göre, sınıflaşmaya lüzum yoktur, çünkü toplumlar; asker - büyük memur - üniversite hocası - montör niteliğindeki teknokratlardan kurulu bir yöneticiler grubu, bürokrasi ile, yönetilenler çoğunluğundan ibarettir.

Gene, «Kapıkulu Tipi Kalkınma» modeline göre, ne, halen iktidarda olan Toprak ağası-komprador tüccar - montajcı sanayici üçlüsünün kapitalist kalkınma yönteminin gereklerini yerine getirerek yaratmağa uğraştıkları tarzda, kısa sürede bir burjuva sınıfının yetiştirilmesine çalışılmalı ve ne de sosyalizmin emrettiği biçimde, tarım ırgatları ile sanayi ırgatlarının proleterleşmesi teşvik edilmelidir. Aksine, bu doğrultuda gelişen toplumsal olgulara hedef şaşırtmak, bu modelin temel stratejisidir. Yani, bilinçlendirme olgusu, gerçek anlamından çıkarılarak, bir politik bilinçlendirme faaliyeti haline dönüştürülmelidir.

Üzülerek belirtelim ki, ülkemizdeki son beş yıllık gelişmeleri gözden geçirdiğimiz zaman, (özellikle son günlerdeki olayları) emperyalizm için sakıncalı bazı durumların giderilebilmesi uğruna, **Batılı Kapitalist Devletlerin Az Gelişmiş Ülkelerde, anti emperyalist bir görünümde de olsa bu «Kapıkulu Tipi Kalkınma Modeli»ni desteklediklerini ve Kapıkulu zümresiyle işbirliğine giriştiklerini görmekteyiz.**

Gelecek Hafta

Hangi Kalkınma Modeli?

Fedakarlık Halkın Şeref Onların

● Sanayi ve tarım kesiminde çalışanlar, devletin ve özel kişilerin sermaye birikimlerini meydana getirdikleri halde, devlet anayasamızın 50. maddesine aykırı olarak, bu kesimlerde çalışanların «eğitim ve öğretim» ihtiyaçlarını kendilerine tamamlatmaktadır. Tamamlanan eseri de ya kendine, yada tutsağı olduğu iç-dış sömürücüye mal etmektedir. Örneğin bir ilçede ortaokul veya ilkokul yapılacaksa ve de bina 800.000 T.L.'na çıkacaksa, bunun 100 bin Türk Lirası'nı devlet, 50.000 T.L.'nı cıvardaki toprak ağası veya dış ticaretçi öder. Geriye kalan 650.000 T.L. da dar gelirli vatandaştan bir çeşit vergi olarak toplanır. Bulguru ve kuru soğanı için ayrılan değerler halkın elinden «Vatan... Millet...» nutuklarıyla bir veya birkaç bürokrat tarafından coşturularak alınır. Böylece meydana gelen esere de ya toprak agasının, yada dış ticaretçinin ismi verilir. «Hacı Mehmet Ortaokulu», «Tüccar Yorgo Pansiyonu» gibi. Yukarıda verilen örneği çoğaltmak mümkündür. Hastane... İmam Hatip Okulu... Köy Okulu... Kuran Kursu binası v.s. Devlet memnundur; bu tip yatırımlar bir noktada kendilerine mal edilmektedir. Bürokrat memnundur; yönetici sınıfın bağlı bulunduğu toprak ağasına ve dış sermaye ile işbirlikçilerine yaranmıştır. Bilinçsizliği yüzünden bir takım manevi ödüllere karşılık, sömürücü sınıfa hizmet, içerisinden çıktığı sınıfa ihanet ettiğinin farkında bile değildir.

İLHAN ALKAN
(Öğretmen - Saruhanlı)

Bir Müdür + Bir Mühür = Ortaokul

● Bir karşılama programı geçti elime. Çok faal Milli Eğitim Bakanı Ertem birbuçuk günde üç açılış bir teftiş yapacakmış. Edirne ilçe ve bucaklarında açılan ortaokullarda bir müdür ve bir mühürden başka ne var? Nerede görülmüş öğretmensiz öğretim? İşte Çöpköy Ortaokulu: Bir müdire, bir mühür, iki sınıf 86 öğrenci. Bu bir bucak ortaokulu. Bu ortaokulu bitirenler ortaokul mezunu olacak... Günlerdir, Milli Eğitim Bakanı'nın şanına layık bir tören hazırlığında bulunan Enez'in durumu ne? Üç sınıf, dört şube, 150'yi aşkın öğrenciye iki öğretmen... Çocukları okuyor diye sevinen analar - babalar... Gerçekleri gören, fakat diyemeyen, dediği anda soluğu Hakkari'de alacağını bilen öğretmenler... Ve onlara tepeden bakan, «kıyım makinası» olarak nitelenen «Bir müdür + bir mühür = Ortaokul» prensibinin mucidi bir milli eğitim bakanı...

AHMET KAYA TURAN
(Öğretmen - Enez)

Çat Köylülerinin Çağrısı

● Köylümüzü çağdaş uygarlık düzeyine eriştirmek çabasındayız. Dernek kurduk, yollar, köprüler yaptık. Halkeviyle okulu da yaptık. En son da eğitim araçlarından, kitaptan yoksun okulumuza can verebilmek için, Atatürk Büstü Yaptırma ve Ders Araç - Gereçleri Bulma Kampanyası'nı başlattık. Başlattık ya, köylük yeri burası. Kazma - kürek tutarız. Sırtımızda taş çekeriz. Çekeriz ya neye yarar? Paramız tükendi bizim... Dostlar, eğer olanaklarınız varsa bize yardım edin. Kitap gönderin, para gönderin de yarım kalan yapıtlarımız tümlensin. Sizden gelecek yardım boşa gidecek değil. Çat Köyü'nün ortasında, yediden yetmişe her Çat'lının gönlünde sonsuzluğa dek balkıyıp duracaktır. Yardım eden, yardımını «Çat Köyü Yardımlaşma Derneği, Atatürk Büstü Yaptırma ve Ders Araç — Gereçleri Bulma Kampanyası Başkanlığı, Bozkır — Konya» adresine yollasın.

ÇAT Köylüleri

Kanada'da Türk İşçisi

● Ben 6 yıl Almanya'nın Hamburg ilinde ve 3,5 yıldan beri de Kanada'nın Montreal ilinde çalışan bir Türk işçisi olarak kapitalizmin ne demek olduğunu içinde yaşamakla görüyorum. Burada kapitalistler, işçilerle, kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyorlar. O kadar çok işsiz var ki... Montreal Separatistleri, bazı uyanık sosyalist öğrencilerden gayri toplum büyük bir uykuda. Bu uyku, egemen grupların radyo, gazete ve bilhassa televizyon yayınlarıyla daha da pekiştiriliyor. Burada çalıştığımız hiçbir işte kendinizi emniyette hissedemezsiniz. Her an, her dakika işten atılabileceğiniz aklınızdan çıkmıyor. Bakıyorsunuz, bir fabrikadan günde 300-400 kişi işten çıkartılmış. Gene aynı kapitalistler, muhaceret bürosuna baskı yaparak her gün yüzlerce yeni muhacir getirtmektedirler. Niyetleri böylece işçi ücretlerini düşük tutmak. Ben dört aydır işsiz bulunuyorum. Burada çoğu Avrupa'dan gelmiş diğer Türk işçilerinin yüzde 90'nının durumu budur.

GÜNGÖR KÜÇÜKERDEM
(Montreal - Kanada)

AMERİKA'DA DANSEDEN TÜRK TALEBELERİ
— Eglenceyle gözleri kamaştırılıp şartlandırılıyorlar —

Türk gençleri Amerikada nasıl şartlandırılıyor!

ANT'ın önceki sayısında Amerikan Field Servis burslarından yararlanarak Amerika'da eğitim gören Türk gençlerinin bugün nasıl bilinçlenerek Amerikan emperyalizmine karşı çıktıklarını açıklamıştık. Aşağıda özet olarak sunduğumuz rapor, bu burslardan yararlanıp Amerika'ya giden gençlerin kurduğu Türk - Amerikan Field Servis Derneği Araştırma Komitesi tarafından hazırlanmış olup, bu bursların nasıl bir beyin yıkama aracı olduğunu ortaya koymakta ve Türkiye'nin çıkarlarıyla bağdaşmayan bu eğitim programının ilgasını önermektedir.

AMERİKAN Field Servis bursları ilk olarak 1947 yılında Amerika ile bazı Avrupa ülkeleri arasında üniversiteli öğrencilerin mübadelesi şeklinde başlatılmıştır. İki yıl sonra alınan bir kararla bu bursların üniversite öğrencileri üzerinde yeterince etkili ve faydalı olmadığı ileri sürülerek bursa katılma yaşı 16 - 18 olarak tesbit edilmiş ve bursiyerlerin lise öğrencisi olması şart koşulmuştur.

Özellikle geri kalmış ülkelerin gençlerini hedef alan program, Türkiye'de ilk defa 1953 yılında Robert Kolej'deki iki Amerikalı öğretmenin çabasıyla başlatılmış ve kısa zamanda Anadolu'da yaygınlaştırılmıştır.

Öğrenci Seçilmesi

Burslara müracaat eden öğrenciler önce orta seviyede bir İngilizce testine tabi tutulmakta, daha sonra aynı burstan yararlanarak Amerika'ya gidip dönmüş Field Servis Derneği üyelerinden kurulu bir komite tarafından yapılan mülakatla seçilmektedir. Aday öğrenci ile ilgili bazı formlar da doldurulduktan sonra adaylık dernek tarafından New York'taki genel merkeze bildirilmektedir. New York'taki profesyonel bir kadro, adaylar hakkında gönderilen bu gizli raporları, misafir öğrenci almak isteyen ailelerin durumlarını inceleyerek, çevre ve bölge özelliklerini göz önünde tutarak kendi kıstaslarında son bir değerlendirme yapmakta ve burstan yararlanacak öğrencileri tesbit etmektedir.

Bursu kazanan öğrenci önce Robert Kolej'de dört günlük bir ariyantasyon kampında eğitilmekte, kendisine Amerika'ya, Amerikan gelenek ve göreneklerine ait bilgiler verilmektedir.

Amerika'da kendisine uygun görülen şehir ve aileye giden öğrenci New York Genel Merkezi'nin çizdiği ilkeler içinde hareket etmek zorundadır. Orada bir Amerikan ailesinin yanında misafir edilmekle birlikte, AFS'nin mahalli temsilcisi ile sürekli ilişki halinde olması gerekmektedir. New York merkezindeki profesyonel kadro, o yıl Amerika'da bulunan misafir öğrencileri bölüşerek onlarla sürekli mektuplaşmak görevini yüklenmişlerdir. Ayrıca genel direktör, her ay bütün öğrencilere standart bir mektup göndererek belirli konulara değinir. Genel merkez, ayrıca, periyodik bir dergi yayınlar ve öğrencilere gönderir.

Misafir giden bursiyerin başlıca görevlerinden biri, Amerikalıların okul içi ve okul dışı faaliyetlerine azami derecede katılmak, bulunduğu çevreye iyice girmek, oradaki gelenek ve göreneklere alışarak, o hayata adapte olmak ve Amerikan toplumunu benimsemektir. Öğrenci gerek yazılı, gerekse sözlü olarak buna zorlanır, ve kendisini böyle bir sorumluluk altında görür. New York merkezi, oradaki temsilciliği aracılığıyla öğ-

Field Servis bursuyla Amerika'ya götürülen liselilerin çoğu resimde görüldüğü gibi daha çok az gelişmiş ülkelerin çocuklarıdır ve orada beyinleri yıkanmaktadır.

Field Servis Raporu

gencinin durumu hakkında sürekli rapor alır.

Öğrencinin görevi

Hangi sınıftan giderse gitsin, öğrenci orada lise son sınıfı okuyacaktır. Kendilerinin sunuşuna göre, «lise son sınıf öğrencileri, okulun en aktif gençleridir, giden öğrencinin de hareketli hayata atılmasında fayda vardır.» Öğrencinin orada almak zorunda kaldığı dersler, Amerikan tarihi, İngilizce (İngiliz - Amerikan edebiyatı) ve beden eğitimidir. Ayrıca «Amerikan Hükümeti» isimli bir ders, birçok öğrencilere mecburi tutulmaktadır.

Sosyal hayat bakımından öğrenciye bir yıl süreyle gayet renkli bir yaşantı sunulmaktadır. Öğrenci hemen hemen bütün eğlence gruplarına ve toplantılarına davet edilir. Özellikle geri kalmış ülkelerden giden gençler bu eğlenceli, danslı, neşeli hayata fazlasıyla kendilerini kaptırırlar.

Yıl sonunda New York tarafından hazırlanan program çerçevesinde öğrenciler Amerika'nın çeşitli yerlerinde gezdirilir. Dönüşte, dünyanın her tarafından gelen bursiyer gençler, üç - dört gün süreyle bir araya getirilir, onlara konferanslar verilir kendilerinden geçirdikleri bir yıl hakkında ne düşündükleri sorulur. En sonunda çeşitli taşıtlarla öğrenciler kendi ülkelerine gönderilir. Bir süre sonra her öğrenci hakkında, gene çok gizli tutulan bir rapor New York tarafından gönderilir ve bu rapor öğrencinin dosyasına konur.

Para kimden?

Her bursiyer kendi mali yeteneğince bursa katılır. Öğrencinin verdiği para burs maliyetini karşılamadığından, misafir öğrenci kabul edecek Amerikan çevresi de kendi arasında bir miktar para toplayarak bunu New York merkezine gönderir. Bu kaynakların dışında Field Servis'e yardım yapan çeşitli vakıf ve fonlar vardır. Amerika'nın zengin işadamları da AFS'ye önemli mali katkıda bulunurlar. Hepsinin ötesinde, Amerikan Hükümeti de AFS'ye yüklü bir yardım yapmaktadır.

Olumsuz etkiler

AFS'ye yön veren esas grup, Mütevelli Heyeti'dir. Bu heyet içinde Amerika'nın birçok işadamı yer almaktadır. (AFS'nin Türkiye işlerini yürüten Türk - Amerikan Field Servis Derneği Başkanı da bu mütevelli heyetinin üyelerinden biridir.)

Az gelişmiş bir ülkeden Amerika'ya giden Türk genci, kendi geldiği ortamdan çok farklı bir refah düzeyiyle karşılaşmakta ve bu durum kendisinde genellikle hem kişisel, hem de ulusal bir aşağılık duygusu yaratmaktadır. Bu duygu çoğu kez öğrencide kendi ülkesini beğenmemek, geri ve zavallı bulmak, hattâ küçümsemek gibi zararlı ve yıkıcı etkiler yaratmaktadır.

Çok farklı bir toplumdan gelen Türk genci, Amerikan kültürünü benimsemekte binbir güçlükle karşılaşmakta, kendi öz kültüründen fedakarlıklarda bulunmaksızın, karşılaştığı yeni kültürü ve gelenekleri hazmedebilmesi imkansızlaşmakta, kendisinden tavizler vermeksizin yeni çevresine uyamamaktadır. Bu etken, gençte bir kültür yabancılaşması doğurmakta ve onu bir ikilemin içine itmektedir.

Kız - erkek ilişkilerinde hiç alışmadığı bir serbestlikle karşılaşmakta, önceleri kız arkadaşlarına karşı nasıl davranması gerektiğini bir türlü bulamamakta, zamanla bu konularda güven kazandıkça bu kez de yılların verdiği bilinçaltı birikimin cinsel dürtüsüyle sorumsuzca davranmaktadır.

Yankee propagandası

Amerika'da okumağa mecbur tutulduğu Amerikan tarihi, edebiyatı, hükümeti gibi derslerin dışında aldığı dersler, bizim liselerin fen ve edebiyat dallarında okutulan derslerden daha hafif olduğundan, eğer Türkiye'de lise son sınıfı okumamışsa, yetersiz bir lise öğrenimi yapmasına sebep olmaktadır. Bu da gencin önceden tasarladığı meslek dalına girmesini güçleştirmektedir.

Misafir bulunduğu Amerikan ailesiyle birlikte pazar günleri kiliseye gitmek zorunluğunu kendisinde hisseden ve başka dini en doğru olarak bellemiş insanlar arasında yaşayan genç, bu faktörün de olumsuz ve yıkıcı etkilerini hissetmektedir.

Gence sunulan hayat koşullarının yanısıra her fırsatta çeşitli usullerle Amerikan iktisat ve siyaset mekanizması hakkında kendisini etkileyici propaganda yapılmakta, daha çocuk denecek yaşta kendisinin Amerikan hayranı olması için çeşitli fikir enjeksiyonlarına maruz bırakılmaktadır. Bütün siyasal ve ekonomik sistemleri, olayları, bir Amerikalı gözüyle değerlendirmeğe, yorumlamağa alıştırılmaktadır. Yani oraya giden genç öğrenci indoctrine edilmeğe çalışılmaktadır.

Bu kişisel faktörlerden dolayı, AFS programı, Türk bursiyerleri için zararlıdır. Bunun dışında bu bursların bir de siyasal yanı vardır.

Sonuç

Amerika, sömürü düzenini sürdürebilmek için, pazar haline getirdiği, sermaye ve emtia ihracı yaptığı ülkelerde çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu güçlüklerden biri, ülkenin kilit noktalarında kendi ülkesinin ulusal çıkarlarına sıkı sıkıya bağlı vatansever aydınların yer almasıdır. İşte bu güçlüğü telafi etme yollarından biri, kendi kültürünü, propagandasını alabildiğine yaymaktır. AFS bursları da, Amerikan emperyalizminin kültür alanındaki faaliyetleri zincirinin bir halkasıdır.

Örneğin, Türkiye'den her yıl 70 civarında dirayetli, kabiliyetli Türk genci Amerika'ya götürülerek Amerikan sempatizanı yapılmak istenmektedir. İleride bu sempatizanlardan bazılarının devletin yüksek kademelerine gelebileceği umulmaktadır.

Emperyalist bir devletin, geri kalmış bir ülkede karşılaşacağı ikinci güçlük, yetişmiş eleman kıtlığıdır. Amerikalı uzmanların sayısı kendi yatırımlarını ve ticaretini başarıyla yürütmeğe yetmediği gibi, bu uzmanların isteyeceği ücretler de çok yüksektir. En iyisi, yatırım ve ticaret yaptığı o ülkede işbirlikçi teknokrat ve bürokrat yetiştirmektir.

Amerikan hükümeti ve zengin işadamları tarafından destek gören AFS bursları da, hedef olarak, çeşitli ülkelerde işbirlikçi teknokrat ve bürokrat yetiştirmeğe yönelmiş bir hareketin parçasıdır.

İşte biz TAFSD Araştırma Komitesi üyeleri, ulusal çıkarlarımızı her şeyin üstünde tuttuğumuzdan, özgürlük ve bağımsızlığımıza kıskançlıkla ve sımsıkı bağlı olduğumuzdan ötürü, Field Servis burslarını ülkemizin çıkarlarıyla bağdaştıramadığımızdan, bu programın ilgası gerektiğine inanıyor ve bu uğurda her türlü mücadeleyi yapacağımızı azim ve kıvançla belirtiyoruz.

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

Ulusal onur meselesi

1954'lerde Suriye ve Lübnan'da bir geziye çıkmıştım. İlgimi çeken kitapçı vitrinleri oldu. Vitrinlerde Marks'ın, Engels'in, Lenin'in ve Nasır'ın resimleri yer alıyordu. Sosyalizmi anlatan temel kitaplar da Arapçaya çevrilmişti. Arap gençliği, bilimsel sosyalizmin temel kitaplarını okuyor ve bilgi ediniyordu. Gördüğüm kadarıyla ne yasaklama vardı, ne koğuşturma.

Aynı yıllarda ise, bizde, sosyalizm ölümlerden ölüm beğeniyordu. Menderes Faşist İtalyan Kanunundan aktarma, Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerini ağırlaştırmış, ölüm cezası bile koydurmuştu. Nuri Es Sait'le elele vermiş, Orta Doğu'da komünizmin kol gezdiğini öne sürüyor, birkaç dolar alabilmek için yırtınıyordu. NATO'ya giriş, Bağdat Paktını kuruş bu yılların ürünüdür. Hapishaneler, Komünizmle damgalanmış insanlarla doluydu. 1952 tevkifatı ile 167 kişinin içerde tutulması, Orta Doğu'ya komünizm sızmalarının örneği olarak gösteriliyordu. Düşünce özgürlüğünün kaldırılması, yabancı sermayenin bağımlı olarak bir ülkeye girmesi, emperyalizme kucak açmalar, bazı paktlara girerek ülkeyi bağımlı hale getirmeler, Menderes yıkıldıktan sonra Yassıada Duruşmalarında dile getirilmedi. Hattâ böyle bir konunun bulunduğu hatırlanmadı bile. 27 Mayıs Devrimcileri NATO'ya Cento'ya bağlı olarak geldiler. Mahkemenin karşısına «sanıklar da bağlı olmayarak getirildiler.» Şimdilerde Devrimcilerden bir çoğu böyle konulardan haberli olmadıklarını söylemişlerdir. Yeniden yeniye öğrenip, o zaman farkında olmadıkları bu konuların parlamentolarda savaşmasını veriyorlar. Bu da bir aşamadır. Acaba Sayın Salim Başol o günlerde bunları biliyor muydu?

Bugün fikir özgürlüğünü ve emperyalizmi anlatabiliyor muyuz? Somut olarak anlatabildiğimizi sanmıyorum. Fikir özgürlüğü demokrasilerde, kapitalizmin ve sosyalizmin rahatça, kanun korkusundan sakıncasız konuşulabildiği oranda vardır. Kapitalizm, alabildiğine tartışılır da, sosyalizm tartışılamazsa, fikir özgürlüğünden söz etmek mümkün değildir. Bilimsel sosyalizmin birçok kitapları hâlâ yasaklanma tehdidi altındadır. Yeni yasaklamalar koymak için siyasi iktidar bocalamaktadır. Ülkemizde fikir özgürlüğünden yana görünen partiler, siyasi iktidarı kınarken, «komünizmle gerektiği kadar mücadele etmediğini» öne sürmektedirler. Siyasi iktidar da bu yaygın kınamaya karşı «Anayasa Nizamını Koruma Kanun Tasarısını» Meclislere göndermek suretiyle savunmaya geçmiştir. Görüyorsunuz ki, hâlâ, kısır ve cılız bir düzlem üzerinde tartışmaktayız. Siyaset yapma iddiasında bulunup halkın karşısına lider diye çıkanların, bilimsel sosyalizmden fikir olarak nasipleri kıttır.

İçerde (yurdun içinde) komünizm adında mevhum ve meçhul bir düşman icat etmişler, onunla mücadele edilemediği kabahatını birbirlerinin üstüne yıkarak geçinip gidiyorlar. Kimse de, düşman diye tanımladığı komünisti elinden tutup, işte bununla mücadele edeceksin, diye gösteremiyor. Ülkemizde, uzun yıllardanberi komünizm tehlikesi var, fakat komünist yoktur. Tuvaletlere orak — çekiç resmi çizerek Sanat Okulları öğrencilerini de hapislere tıkamıyorlar. Bu işin mucidi olan profesyoneller de, bundan bıkmışa benzerler. Bir tek gayretli Faruk Sükan vardı. O da, elindeki bütün gizli polis raporlarına, gizli polis gücüne rağmen, kaldığı makamından birkaç ay sonra, komünist bulamadan ayrılacaktır. Komünizmle mücadele kördöğüşü seçim sonrasına kalacaktır.

İktidarın başına göre, Türkiye'nin bağımsızlığından söz etmek «bühtan»dır. Türkiye bağımsız mı, değil mi, diye bir tartışma açılamaz. Böyle bir tartışma açmayı komünistlikle bir görüyor. Bunu açık söylemiyor ama, kapalı olarak söylemek istediği de bu.

Bağımsızlıktan (yani istiklâl-i tam'dan) yana olanlar sorunlarını iyi anlatabiliyorlar mı? Halka ulusal bağımsızlığı ve emperyalizmi tümüyle anlatabiliyor muyuz? Üzerinde durulacak budur. Atatürk'ün 1922'lerde anlatabildiğini biz 1969'larda anlatabiliyor muyuz? 1 Mart 1922'de, Büyük Millet Meclisi'nin üçüncü toplanma yılını açarken Atatürk şunları söylüyor:

«— Bugünkü uğraşmalarımızın gayesi istiklâl-i tamdır. İstiklâlimizin tamamiyeti ise ancak mali istiklâl ile mümkündür. Bir devletin maliyesi istiklâlden mahrum olunca, o devletin bütün hayat kollarında istiklâl meflûçtur.»

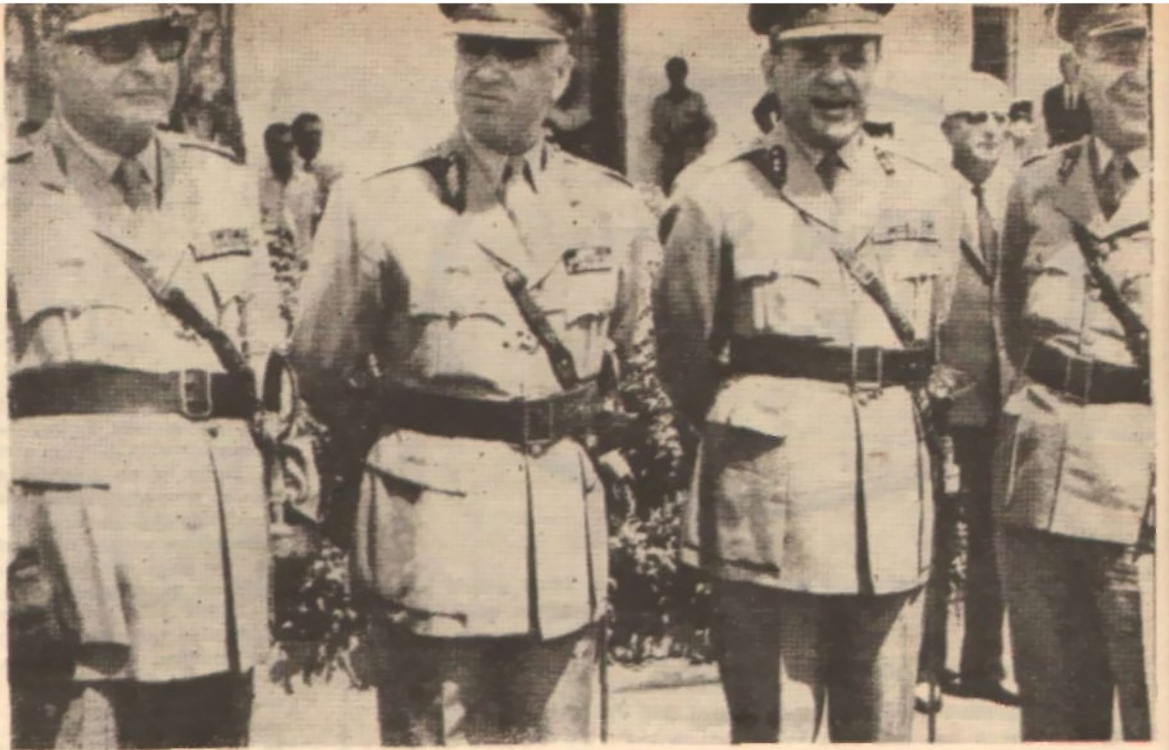
Bugün ülkemizde tam bağımsızlık (istiklâl-i tam), mücadelesi verenler horlanmakta, ellerinden geldiğince de içeri tıkılmaktadırlar. Atatürk'ün 1922'lerde gösterdiği ulusal bağımsızlık, tam bağımsızlık çizgisinin üstü örtülmektedir. Yani bir anlamda ulusal onurumuz kırılmaktadır. Bir ülkenin 47 yıl içinde ulusal onuru bu kadar zedelenebilir. Ulusal onuru savunanlar da, halkın ilgisinden bu kadar uzak kalabilirler. Uluslar, ulusal onurlarını yitirdikleri zaman, Tanrı korusun, tutsak bile olabilirler. Bir ulus ister kapitalist olsun, ister sosyalist, ta ki, ulusal onurunu yitirmesin! Bunu bi kez yitirdi mi, artık yerine koyacak başka şeyi kalmaz. Sanırım büyük Atatürk te bunu yitirilmemesi için çırpınmış, «Ne mutlu Türküm diyene...», «Bir Türk dünyaya bedeldir...» gibi sloganlar bulmak zorunda kalmıştı. Ondan sonra gelenler, ulusal onurumuzu kırmak için, «Küçük Amerika oluyoruz.», «Amerika bizi bırakırsa yaşayamayız...» gibi sloganlar altında bizi birleştirmeğe, ulusal onurumuzu kırmağa çalışmışlardır .

İlkeleri tam bağımsızlık ve emperyalizmle mücadele demek olan ulusal onurumuzu kurtarmak çizgisi üstünde birleşemez, halkımızın dikkatini bu noktada yoğunlaştıramazsak, bizi yeniden Atatürk te gelse kurtaramaz.

DÜNYADA YEDİ GÜN

NATO Sahnesinde Oynanan Yunan Tıragedyası!

Sidney LENS

YUNANİSTAN'DA ALBAYLAR CUNTASI
— Demokrasinin beşiğinde demokrasiyi boğazladılar —

AMERİKAN'ının yörüngesindeki diktatörlüklerin en azılılarında bile demokrasi sözcüğünün önünde secdeye kapanan kapana; hiç değilse Amerikan kamuoyunu uyutmak için metazori bu. 21 Nisan, 1967 darbesi üzerine Yunanistan'da kurulan totaliter rejim de bu kuruluş dışına çıkmak şöyle dursun, bu vadideki köpeksiliği görülmedik ölçülere vardırdı. Başbakan Papadopulos mesela, ağzını açtı mı, bilin ki, her cümlede bir demokrasi lafını sokuşturacak araya; solcuların yüzdeyüz kazanacağı bilinen demokratik seçimleri önlemek için tertiplere girişen, demokrasiyi çala kılıç, lime lime eden o değil sanki.

Baktılar ki iktidarı haramice aparıvermeleri karşısında dünya kamuoyunun tepkisi sertleşiyor, Yunanistan'dan turistlerin ayağı kesiliyor. Papadopulos'la omuzdaşı iki albay, alelacele hazırladıkları bir anayasayı, şöyle demokratik, böyle demokratik! diye halka yutturmağa kalkıştılar. Sonunda, demokratikliği filan bir yana, bu anayasanın geçici diktatörlüğü sürekli kılmak için hizalanmış bir oyun olduğu anlaşıldı. 1968 Eylül'ünde, özgür tartışmayı yasaklayan sıkı yönetim altında dalavereli bir seçim yapıldı, anayasa da sözde yürürlüğe girdi. Ama anayasanın konuşma, toplanma özgürlükleri gibi demokratik haklarla ilgili müeyyidelerini ipledikleri, uyguladıkları yok.

Papadopulos'un bu anayasayı ele - güne açıklamak üzere düzenlediği basın toplantısında ben de vardım. Saçları iyice seyrelmiş, kısa boylu bir adam; ilkin bizleri tava getirmek için aşağıdan alır gibi yaptı, sonunda lafı **İster beğenin, ister beğenmeyin! Bana vız gelir!** demeğe getirdi. Hele bir Amerikan muhabirinin Anayasanın hükümeti devirmeğe teşebbüs etmiş kişileri siyasete girmekten alıkoyan maddesinin kendisi ve arkadaşlarına da râci olup olmadığını sorması üzerine fena halde nevri döndü.

Toplantının başındaki kırk dakikalık giriş konuşmasında, amacının demokrasiyi demokrasi düşmanlarına karşı korumak, siyasi huzuru sağlamak, siyasi partilerin sayısını azaltmak ve siyasi çekişmelerin sokağa düşmesini önlemek olduğundan dem vurdu. O konuşurken, elimizde o güzelim anayasanın metni yoktu, sonradan dağıttıklarında, özgürlük üstüne çektiği söylevin aslı faslı olmadığını gördük.

Bir kere solcu partilere hayat hakkı tanımıyordu. Ad değiştirip siyasete karışmağa kalkarlar diye de, böylesine kurulacak partileri yasadışı ilan etmek üzre bir anayasa mahkemesi düzenlenecekti. Bütün bellibaşlı maddeler demokrasiye bağlılık sözleriyle başlıyor, sonunda demokrasiyi ayaklar altına alıyordu. Meselâ 14 üncü maddede basının hür olduğu söylendikten sonra, hemen ardından şu cümle geliyordu; ama açıkça isyankar veya rejimi veya mevcut sosyal nizamı devirmeğe matuf veya memleketin toprak bütünlüğüne karşı yöneltilmiş olmamak, veya yılgınlık yaratmamak veya vatana ihanet suçuna teşvik mahiyeti taşımamak şartıyla. Bu kayıtlamaların ağırlığı altında basın hür olmasına hürdü, ama basın, sadece hükümet bildirilerini yayınlamakta hürdü.

18 inci madde, toplantı özgürlüğünü güvence altına alıyor, derken devlete açık hava toplatılarını yasaklama yetkisi bağışlıyordu. 19. uncu madde dernekler kurma özgürlüğünü garantiliyor, sonra da bu derneklerin rejimin ilkelerine aykırı olmaması şartını koşuyordu. Aynı madde işçi sınıfının grevlerini yasalaştırıyordu, ama bu grevler siyasi sebeplerle yapılmış olmayacaktı. Toplu sözleşmeler bakanın imzası olmadan kesinleşemediğine göre, her grev kendiliğinden hükümete karşı yöneliyor, dolayısıyla siyasi niteliğe bürünüyordu.

Anayasadan murat, dünya kamuoyunu yatıştırmak, bir yandan da askeri rejime bir ölçüde halk desteği kazandırmaktı. Şunu da belirtelim ki Papadopulos takımının iktidara gelişi usule aykırıydı, CIA'nın rızası olmadan becermişlerdi bu işi. Aslında CIA masum filan değildi tabii; 28 Mayıs seçimlerini Papandreou'nun kazanması ihtimaline karşı CIA kıral ve sağcı generallerle birlikte bir iki sonrası için bir darbe hazırlığı içindeydi. Yeni yetme albaylar CIA ve kuklalarını oyuna getirmiş, atlatmışlardı; karşılaştıkları güçlükler de bu yüzdendi.

Darbeci albayları 8.000 subaydan sade 300'ü destekliyordu, ne sarayda, ne polis içinde, ne devlet dairelerinde ne de halk arasında adamları vardı. Tanınmış kişiler de değillerdi. Bu yüzden işlerin buyruklarınca yürümesini sağlamak için en olmadık devlet dairesine kadar gözcü asker yollamak zorunda kaldılar. Yeni koyverilmiş bir siyasi hükümlü, ilk tutuklanışında polisin kendisine pek kötü davranmadığını, subaylar boy gösterdikten sonra dayak ve işkence faslının başladığını bana anlattı. Cuntanın ilk icraatı da dost kazandırıcı olmaktan bir hayli uzaktı. 7000 siyasi hasım tutuklanmış, 2.000 den fazlası berbat iki adaya, Yiaros'la Leros'a sürülmüştü. Çoğu hunharca işkenceden geçirilmiş, kadınların parmakları kırılmış, erkekler elleri arkalarına bağlı, ayakları yere gücüne değmek üzre koltuk altlarından duvara asılmışlardı. Olup bitenler dünya basınına sızmış ve Milletlerarası Genel Af Örgütüyle Kızıl Haç incelemeleye girişmişti. Genel Af Örgütü sorguya çektiği çeşitli tanıkların ifadeleriyle işkence yapıldığını saptadı. Buna karşılık, Kızıl Haç, Yiaros ile Leros'da işkence yapılmadığı sonucuna vardı ve kent cezaevlerinde de hükümlülerin acıyla haykırışlarını kimseler duymamış olduğu için, bu konuda yeterli kanıt bulunamadığını açıkladı.

Görevlilerin rejime bağlılığını zoruna sağlamak üzre baş vurulan bir çare daha vardı, herkese siyasi masumiyetini saptayan belgeler imzalatılıyordu. Anasının, babasının, akrabalarının, arkadaşlarının adlarını saydırıyorlar, bunlardan kimlerin, İkinci Dünya Harbi sırasında bütün Yunanistan'ın arkadaşı EAM direnç hareketi de dahil, komünist ve komünist eğilimli örgütlere katılmış olduklarını soruyorlardı.

Gizli polis üniversitelerde kol geziyor, toplantılara giriyorlar, arkadaşlarını kışkırtıyor diye öğrencileri kitaplıklardan, fakülte yapılarından zorla dışarı çıkarıyorlardı. Kentlerde ve eyaletlerde subaylar yönetimi devir almışlar, sendika kongreleri iptal edilmiş, basına sansür konmuş, partiler dağıtılmıştı. Sizin anlayacağınız, albaylar demokrasiyi kurtarıyoruz bahanesiyle demokrasinin canına okumuşlardı.

Dış dünyanın baskısını umursamayan diktatörlükler yok değil. Ama teğmenliğinde **Yunanistan'ın Mussolini'si olacağım** diye tafra satan Papadopulos'un durumu bu kadar sağlam olmaktan uzak. Yunanistan'ın ekonomisi hiç de içaçıcı değil. İthalatı ihracatının üç katı, yılda 700 milyonluk bir ticaret açığı var, bunu turizm gelirleriyle ve dış ülkelere yerleşmiş 30.000 Yunanlının yolladığı havalelerle, dış yatırımlarla, dış yardımlarla, ticaret filosunun gelirleriyle ve dış borçlanmalarla kapatmağa çalışıyor. Bu yıl turizm bir hayli yavaşladı. Dış kaynaklar cılızlaştı. Bütün bunların yanısıra, halkın güvensizlikten parasını yanında çıkınlaması enflasyona yolaçtı. Hükümet bütçeyi dengelediğinden dem vuruyor ama, ekonominin gelişme hızı yarı yarıya düştü. İşsizlik emek gücünün yüzde 7'sinden yüzde 10'una yükseldi. Bir yıl önce yüzde 15 gelişme hızı kaydeden sanayi, yüzde 1 oranında tıkandı kaldı.

Basın Bakanı Stamatopulos,

SÜRGÜNDEKİ KRAL KONSTANTİN
— Maskara olan bir aristokrasi artığı —

Gerek Yunanistan'da gerek yabancı ülkelerde faşist Yunan cuntasına karşı direniş gün geçtikçe kuvvetlenmekte, gösteriler birbirini kovalamaktadır.

«Rüşveti, hırsızlığı önledik,» diye böbürleniyor, ama askeri klik maaşlarını kaşla göz arasında iki üç katına çıkarmaktan geri durmadı, subaylara devlet kesesinden evler yaptırılıyor, bedava telefon, otomobil veriliyor. Stamatopulos **Herkes istediğini söylemekte hür, sansür yok,** diye dursun, gazetelerden mimliler temizlenmiş, geride kalanlardan da hükümete dil uzatmağa yeltenenler ossaat damı boyluyorlar. Gazetelerin toplatılması ahval-i adiyeden. Yeni hapisten çıkmış bir fişli yakındı bana, **Hapisten çıkardılar, ama kavuştuğum hürriyet hapiste olmamaktan ibaret bir hürriyet, dedi.** Bürosunu kapatmışlar, iş vermiyorlarmış, iki aydır dörttür sorguya çekilmiş. Benimle Anayasa meydanındaki bir kahvede buluşmağa gelenler, yolda otobüs değiştirerek, mağazaların ön kapısından girip yan kapılarından sıvışarak, daha böyle nice James Bond'vari oyunlar oynayarak polisi atlattıklarını anlattılar.

Özgürlüğün yitirilmesi sade insani planda değil, ekonomi üzerinde de yıkıcı etkiler doğuruyor. Yunanistan 1952'den 63'e dek tutucu yönetimler sırasında şöyle böyle ilerlemiş, Papandreau'nun azbuçuk sosyal adaletçi yönetiminde de kalkınma hızını bir hayli artırmıştı, adam başına yıllık gelir 700 doların ötesine sıçramak üzreydi. Belki de bir sola açılma hareketi köhnemiş kuruluşların yıkılmasına el verecekti.

Köylüler bölük - börçük, dağınık tarlalarda çift sürüyor, birbirinden uzak köylerde yaşıyorlar. Dağınık tarlaları birleştirmek, kooperatifler kurmak şart. Kentlerdeki 970 dolarlık düzeye karşılık, köylerde adam başına yıllık gelir 380 dolar.

Yunan işçisi alabildiğine adaletsiz bir gelir dağıtımının kurbanı olmuş. Amerikan kaynaklarına göre, 1967'de fabrikaların toptan üretimi yılda yüzde 10 oranında artarken, yeni iş açılma oranı yüzde üçü geçmemiş. Namuslu sendikaların direnci bu dengesizliği önleyebilirdi ama, Yunan Sendikalar Konfederasyonunun başında Fotis Makris diye bir düzenbaz var. Yıllardır Amerikan İşçi Federasyonu'na uşaklık ediyor. Öyle bir dolap çevirmiş ki sendika aidatları doğrudan devlet kasasına toplanıyor, hükümet de bunları sendikalar arasında üleştiriyor. Serkeşleşen sendikaların parasını da dilediği zaman kesiveriyor.

Yani, özgür sendikalar olmadığına ve sağlam bir köylü hareketi belirmediğine göre, sağcılara, generallere, saraya karşı duracak bir güç kaynağı yoktu ortada. Andreas Papandreau böyle bir denge unsuru yaratmağa çalıştı, gençlik ve genç subaylar arasında ve son zamanlarda da İşçi Federasyonu içinde bir hareket temeli kurmağı denedi. Sağlam bir sol kanat olmadıkça, Yunanistan kendi içinde kokuşmağa mahkûmdu. Şimdi bu Sol'un diktatörlüğe karşı gizli mücadele sırasın-

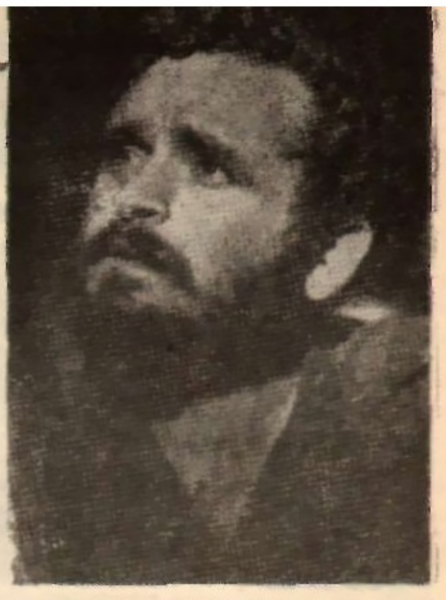

da oluşturulması gerekiyor. Böyle altı gurup var şimdi, toplanma süreci içinden. En önemlileri Papandreau'nun Demokratik Savunma Cephesiyle yurt dışındaki komünist hareketi içinde yer alan üçlü hizipleşmeyle bölünmüş olan Komünist Yurtsever Cephesi.

Yarın ne olacağını kimse bilmiyor. Bir çok kişiler Robert Kennedy Başkan seçilirse, Amerikan tutumu değişir, diktatörlüğü baskı altına alır diye umdular. Ama daha gerçekçi Yunanlılar kendi halklarını kendi dâvaları için döğüşmek üzre seferber etmedikçe, dışardan kimsenin dertlerine deva bulamayacağını kavramışlar. Gerilla tipi bir harbin patlak vereceği şüpheli, ama öğrenciler yeniden canlanıyor ve işçiler arasında da gizli örgütleşme başlamış durumda. Elindeki bütün diktatörlük araçlarına rağmen Papadopulos'un halkla arası öyle açık ki, bu güçleri harekete geçirecek bir olay, hazreti de koltuğundan bir anda alaşağı edebilir.

Amerikan **«The Progressive»** dergisinden
Çeviren : **Can YÜCEL**

Venezuela'da Diyalog ve Douglas Bravo

DOUGLAS BRAVO
— Diyalog mu, savaş mı? —

Hüseyin **BAŞ**

DÜNYANIN başta petrol ve demir olmak üzere doğal kaynakları bakımından en zengin ülkelerinden biri sayılan Venezuela'da mart seçimlerinden bu yana olup bitenler, bir süredir dünyanın çeşitli başkentlerinde ilgiyle izlenir olmuştur.

Martta yapılan başkanlık seçimlerinde oyların yüzde 30'unu alarak seçilen Hristiyan Demokratlar'ın adayı Rafael Caldera'nın, selefleri Betancourt ve Leoni'nin Birleşik Devletler'e tamamen bağlı, yüzde yüz anti - sosyalist ve o ölçüde de faşist politika çizgisinden ayrılarak, Şili örneğinde olduğu gibi, üçüncü yolu tutması, sadece Venezuela'nın değil, Latin Kıtası'nın tümünü ilgilendiren temel stratejik tartışmalara, giderek sürtüşmelere yol açmış görünmektedir.

Seçim kampanyasında anti - sosyalist sloganlardan dikkatle kaçan Caldera, bu «ılımlı» tavrını, seçildikten sonra da sürdürmüş, Miraflores Sarayı'na yerleşir yerleşmez, 1962 yılından bu yana «kanun dışı» ilan edilen Venezuela Komünist Partisi'nin yeniden «demokratik düzen» içinde yerini almasına izin vermiştir. 1964 yılından bu yana silahlı eylemden vazgeçilmesi, yönetimle diyaloğun kurulması şeklinde belirlenen «demokratik barış» politikasına taraftar olan Venezuela Komünist Partisi yöneticileri, Caldera'nın tutumunu olumlu karşılayarak, gerilla liderlerinin de katıldığı bir dizi gizli toplantıdan sonra, 1962'de Romulo Betancourt'un yönetimine karşı başlatılan silahlı harekete «ara verilmesini» kararlaştırmışlardır.

Reuter'in başkent Caracas'tan verdiği bir habere göre, «Ulusal Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri» —FALN—, Caldera yönetiminden, Küba'lı askeri danışmanların Havana'ya dönmelerini sağlayacak imkanların tanınmasını istemiştir. Yine aynı kaynağa göre, Venezuela Komünist Partisi yöneticileri şimdiden «demokratik düzen» ve «kanun» çerçevesi içinde yürütecekleri politikayı saptamak amacıyla başkent Caracas'ta toplantılar yapmaktadırlar.

Öte yandan, Caldera'nın ülkedeki «gerilla» hareketini sona erdirmeye yönelen «sol ile diyalog» politikası, Komünist Partisi'nin de bu teklifi olumlu karşılaması, Latin Amerika'da tek çıkaryolun «silahlı mücadele» olduğunu savunan Castrist'ler arasında 1967'de kopmaya kadar varan sürtüşmenin yeniden alevlenmesine yol açmıştır.

Batı başkentlerinde, Moskova'nın bir zaferi olarak görülen son gelişmenin, Venezuela Komünist Partisi ile Küba ve partinin silahlı mücadeleyi sürdürmeye kararlı olan Douglas Bravo gibi gerilla liderleri arasında zaten var olan anlaşmazlığı daha da körüklemesi mümkündür.

Öte yandan, son gelişmelerin, Moskova ile Havana'yı, Latin ülkelerinde izlenmesi gereken strateji konusunda da yeniden karşı karşıya getirmesi beklenebilir.

Venezuela'daki silahlı hareketin 1962'den bu yana geldiği yere ve başarı şansının olup olmadığı sorununa değinmeden önce V.K.P. yöneticileriyle Castrist hareketten yana olan liderlerin ve bizzat Havana'nın stratejiye ilişkin düşüncelerini özetlemekte yarar vardır.

V.K.P. Genel Sekreteri Gustavo Machado'ya göre, sosyalistler bu yeni ortamda seslerini yeniden etkin biçimde duyurabileceklerdir. Son mart seçimlerine «Gelişme İçin Birlik - U. P. A.» adıyla katılmış ve senatoda 1, mecliste 5 sandalye elde etmiş olan V.K.P. için önde mutlaka değerlendirilmesi gereken bir fırsat vardır. Başkan Caldera yeterli derecede kuvvetli olmadığı için, ileri güçlerin ortak bir program çevresinde toplanmaları yönetimde etkin olabilir. Buna karşılık, dışarıdan ithal edilen «silahlı hareket», tıpkı Bolivya örneğinde olduğu gibi, başarı sağlayamaz. Kaldı ki, Venezuela'nın bugün içinde bulunduğu şartlar, «silahlı bir hareket» için elverişli değildir.

Öte yandan, Havana'nın, özellikle Che Guevara'nın Latin ülkeleri için önerdikleri strateji bilinmektedir. Silahlı başkaldırma - köylerde gelişme ve yaygınlaşma - Che'nin deyimiyle «Vietnam»lar yaratmak.

Bununla birlikte, Che'nin tezlerinin Venezuela'da bugün Komünist Partisi'nin görüşlerine katılmayan «silahlı hareket» liderlerinin tümü tarafından kabul edildiğini söylemek de mümkün değildir. Gerçekten de, bir süredir spektaküler başarıları yanısıra, Venezuela gerçeklerinin marksist açıdan çözümüne ilişkin düşünceleriyle «Latin Kıtasının yeni Che Guevara'sı» diye adlandırılan Douglas Bravo, silahlı mücadeleyi bırakmamaya kararlı olmakla birlikte, Havana'nın tezlerine de bütünüyle katılmamaktadır

Bu hafta ANT tarafından yayınlanan ilginç kitabında da görüleceği gibi Douglas Bravo, Che'nin «Gerillanın gelişmesi ve zafere ulaşması için en uygun ortam köyün kitlesindedir. Hareket, kendisini yozlaştıran kentlerden uzak kalmalıdır» düşüncesine karşı çıkmaktadır. Gerçekten de Bravo, silahlı hareketin en iyi durumda olduğu Falcon bölgesinde bile «köylü kitlelerinin harekete katılmasını sağlayamadığını itiraf etmekte ve nüfusunun çoğu kent'lerde yaşayan Venezuela'da kentlerin asla ihmal edilmemesi tezini savunmaktadır. Bravo, bir bakıma, Komünist Partisi'nin görüşleriyle Castrist eylemi uzlaştırmakta, silahlı mücadelenin dağlarda olduğu kadar kentlerde de yürütülmesini öngörmektedir.

Başta V.K.P. olmak üzere silahlı hareketin bir kısım liderlerinin Caldera'nın «diyalog» çağrısına olumlu bir cevap verdikleri şu sırada çağrıya uymak bir yana, bu hareketi «ihanet»le suçlayarak silahı elden bırakmamak kararı alanların başarı şansı ne olacaktır. Son zamanlarda 5 köyü ve 40.000 nüfuslu bir şehri ele geçiren Bravo gerillaları, diyalog kurulmasından sonra silahlı hareketi sürdürmek için kentlerden yine yardım görebilecekler midir?

«Demokratik barış» düzeni ortamında sabırlı, adım adım emperyalizmin kalelerini ele geçirmeyi amaçlayan yol mu, yoksa silahlı hareket mi?

Bunu zaman gösterecektir.

GENÇLERİN ÇELENGİ SİNGER FABRİKASINDA
— İşçi - gençlik dayanışması yabancı sermayeyi korkutuyor! —

SÖMÜRÜCÜ SİNGER İŞÇİYE YİNE DİŞLERİNİ GÖSTERDİ

Osman S. AROLAT

• Yedi arkadaşları işten çıkartılan ve polis zoruyla çalıştırılan Singer işçilerinin çağrısı üzerine devrimci gençlik harekete geçti.

İzmit - İstanbul arasında yüze yakın montaj fabrikası vardır. Bunlardan yabancı sermaye yüzdeleri, yüzde 90'ı aşanlar bulunmaktadır. Ve kârın doğrudan transfer edilebilmesi ve transfer oranının artırılabilmesi için türlü çeşitli düzenler kurulmaktadır. İhtira beratı (patent), kullanma hakkı (royality), alameti farika, teknik bilgi (know how) ve ustalık haklarıyla ilgili olarak 152 anlaşma ile halkımız iliklerine kadar soyulmaktadır.

İşte bu oyunların döndüğü, büyük kârların yabancı tröstler adına çeşitli kılıflarla dışarıya transfer edildiği montaj ve ambalaj sanayii ülkemizde birçok dalda büyük bir huzursuzluğun eşiğindedir. Bunun bir sebebi, ülkemizin belli bir satın alma gücü olması ve bu nokta geçildikten sonra kârda büyük düşmelerin meydana gelmesidir. Ki bu montaj sanayiinin kendi çelişkisidir.

Bu sebepten bu farkı kapatmak için ya işçiler işten atılır ya da ücretleri artırılmıyarak sistemin hatası kapattırılmaya çalışılır. İkinci sebepse, bu noktada ortaya çıkar. Bu durumu ve yabancı sömürüyü gören işçiler buna karşı harekete geçerler. Bu sömürüyü kendilerin-

den yana aydınların da yardımıyla emekçi kardeşlerine anlatmaya başlarlar.

Ülkemizde de birçok alanda hareket bu noktaya gelmiştir. Montaj sanayiinin ülkemizde yerleşmiş en eski temsilcisi Singer'de bir süreden beri meydana gelen olaylar da bu açı içerisinde yer almaktadır. Sömürüsünü sürdürmek için türlü oyunları ard arda deneyen Singerciler Japon mekiklerine kendi damgalarını vurmalarına, bundan büyük kârlar elde etmelerine radyo montajı gibi yeni dallar açmalarına rağmen istedikleri seviyeye ulaşamamanın şaşkınlığı içindedirler.

Bu sebepten uyanan işçilerin özgür sendika seçme yolunda yaptıkları çalışmalar engellenmek istenmiştir. Ocak ayında fabrikanın Amerikalı müdürü Roocsburg'un dört işçiyi işten atmasının sebebi budur. Ve bu işçilerin fabrikayı işgaline, hattâ polislerin bombalarına göğüs germelerine yol açan olay özgür sendika seçme isteklerinden doğmuştur. İşçiler bu başarılı direnmeleriyle hem arkadaşlarının tekrar fabrikaya dönmelerini sağlamışlar, hem de istedikleri sendikayı seçme hakkını anayasaya uygun olarak almışlardır.

PATRONUN ADAMI
— Gençleri gözlüyor —

Ama yabancı sermayenin montaj alanındaki çıkmazı, aradan daha iki ay geçmeden yeni bir harekete sebep olmuştur. Son hafta içerisinde ocak ayı direnişinin önde gelenlerinden yedisi, türlü bahanelerle fabrikadan atılmıştır. Buna karşı meydana gelecek olayların önlenmesi ise, 200 toplum polisi ve birçok sivil polisin fabrikada üç gün kol gezmesiyle geçici olarak başarılmıştır. Toplum polisleri fabrikanın çeşitli kısımlarında makinalar arasında dolaşıp işçileri çalıştırırken, İş Kanunu'nun meşhur 17. maddesini ihlal ettikleri iddiasıyla ve randıman eksikliği öne sürülerek yedi işçi işten çıkarılmıştır.

Bölgedeki bütün fabrikalara «Singerli işçiler» imzasıyla bir bildiri dağıtan işçiler, çevredeki bütün fabrikaların benzeri olayları yaşadığını ve birlikte hareket etmeleri gerektiğini açıklamışlardır. Arkadaşlarıyla ilgili durumu ve toplum polisinin fabrikalarına girişini protesto eden işçiler bildirilerinde şöyle demektedirler:

«Hergün bölgemizdeki fabrikalarda yeni yeni olaylar meydana gelmektedir. İşçiler hergün patronlar ve onlarla işbirliği yapan sarı sendikalar tarafından baskı altında bulundurulmak istenmektedir. Bunun en son örneği Singer fabrikasında biz işçi kardeşlerinizin başına gelen olayda mevcuttur.

«Singer fabrikasında çalışan işçi arkadaşlarımızdan baştemsilcimiz Sabri Çankaya 3-4-1969 günü işten çıkarılmıştır. Lokal temsilcimiz Adem Karabar arkadaşımız ise, iki ay hapiste yatması yetmiyormuş gibi, cuma günü işverenin emriyle 200 polisin fiilen bekçilik ettiği fabrikadan polisler tarafından atılmıştır.

«Bu çirkin davranışlar bir birlik olmadıkça daha da şiddetlenerek artacaktır. Bunu önlemek için birlik olarak hareket etmemiz gerekir... Bizim birliğimiz bütün patronların sermayelerinden daha güçlüdür. Çünkü, biz yaratan emeğin sahibiyiz.»

Ayrıca öğrenci örgütleriyle de ilişki kuran işçilerin çağrısına, Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul Sekreterliği ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nden öğrenciler fabrikaya bir çelenk getirerek katılmışlardır. 20 kadar öğrencinin Kartal'daki fabrikanın bahçesindeki Atatürk büstüne koymak üzere getirdikleri **«Zalim patronların yanında işçi kardeşlerimizle birlikte savaşacağız»** yazılı çelenk işveren temsilcileri ile görevli *sivil* ve resmi polisler tarafından büste koydurulmak istenmemiştir. Ancak bahçede toplanan işçilerin alkışlamaları ve çağırmaları üzerine gençlik temsilcileri engellemelere aldırmıyarak fabrikaya girmişler ve çelengi işçilere teslim etmişlerdir. Çelengi

yeni yayınlar

HAM TOPRAK, Turgenyev, Toplum Yayınları — Rusça aslından Şükrü Kadıoğulları'nın çevirdiği bu son romanında büyük Rus yazarı İvan S. Turgenyev (1818 - 1883) Çarlık döneminin devrimci gençlik hareketlerini ve yoksul halkla yöneticiler arasındaki çatışmayı anlatıyor. Yıllar sonra ülkesinde patlayacak olan devrimi daha o zamandan görüyor.

MAO'YA TAPANLAR, Yılmaz Çetiner, Altın Kitaplar — Kültür Devrimi'nden sonra Çin Halk Cumhuriyeti'ne ilk defa giren gazeteci Yılmaz Çetiner'in Cumhuriyet'te yayınlanan röportajlarını bir araya getiren kitap için yazdığı önsözde Şevket Süreyya Aydemir, «Yılmaz, Çin'in bir kenarından bambu perdesini açıp da, bizi sokağın gerçekleri ile karşılaştırınca, hakikaten önceden sezemediğim şeyleri de öğrendim» diyor.

GARİBİN HOROZU, Rıfat Ilgaz, Öncü Kitabevi — Toplumcu savaşa mizah yazılarıyla büyük katkıda bulunan Rıfat Ilgaz, Hababam Sınıfı, Bizim Koğuş, Geçmişe Mazi, Şevket Usta'nın Kedisi gibi yapıtlarından sonra yazdığı bu kitabında, çeşitli hikayelerini bir araya getirmektedir.

HALK ORDULARI, Şükran Kurdakul, Ataç Kitabevi — Yılların şairi Şükran Kurdakul, milli kurtuluş savaşı için kaleme aldığı ve bir kısmı da ANT'ta yayınlanmış olan şiirlerini bir araya getirmektedir. İzmir'in İçinde Amerikan Neferi'nden sonra bu şiirleriyle de Kurdakul anti - emperyalist ve sosyalist mücadeleye güçlü bir soluk kazandırmaktadır.

NAZIM'IN ÇİLESİ, Rady Fish, Gün Yayınları — Bu kitap, Nazım Hikmet'in hayatı, sanatı ve kişiliği üzerine yazılmış ilk toplu eserdir. Nazım Hikmet'in 1950'de Moskova Havaalanına ayak bastığı andan ölümüne kadar kendisiyle beraber bulunmuş olan Rady Fish bu eserinde büyük Türk ozanının bizler için şimdiye kadar karanlık kalmış olan Sovyetler Birliği'ndeki yaşamını günışığına çıkartmaktadır.

PROLETERYA İHTİLALİ VE DÖNEK KAUTSKY, V. İ. Lenin, Bilim ve Sosyalizm Yayınları — Bu kitapta bir araya getirilen üç yazısı, Lenin'in Büyük Devrim'e götüren koşullar içinde ve devrim döneminde yürüttüğü mücadeleyi yansıtan ünlü eleştirileridir. Lenin bu eleştirilerini özellikle İkinci Enternasyonal'in önde gelen temsilcisi Kautsky'ye yöneltmiştir. Bu yazılar, sosyalist hareketin tarihi içinde oportunizme karşı mücadelelerin başlıca örneklerindendir.

YAĞMA EDİLEN TÜRKİYE, Demirtaş, Ceyhun, Habora Yayınevi — Yazar, bu kitabında, klasik gelişme biçimi modellerine uygun olarak bugüne kadar yapılmış olan uygulamaların niçin az gelişmiş ülkelerde başarıya ulaşamadığını ve az gelişmiş ülkelerin neden tek yağma kaynağı olduğunu araştırarak «Türkiye sosyalizmi» üzerindeki teorik tartışmalara değişik bir açıdan yaklaşmaktadır.

100 SORUDA MİTOLOGYA, Behçet Necatigil, Gerçek Yayınevi — Yunan ve Latin mitologyasının bir sanat ve edebiyat kültürü için vazgeçilmez yardımcı kaynaklardan biri olduğu düşünülerek hazırlanan bu elkitabında mitologya hakkında derli toplu bilgi verilmekte, ayrıca kitabın sonundaki alfabetik indeks yardımıyla tanrı, yarı tanrı ve kişilerin, belli başlı terim ve kavramların mitologyada tek tek yerleri, önem ve serüvenleri tanıtılmaktadır.

teslim alan işçi, diğer işçileri de toplayarak Atatürk büstüne gitmiş ve istiklal marşı söylendikten sonra kısa bir konuşma yapmıştır.

Ertesi gün, işçilerin paydos saatinde tekrar fabrikaya gelen öğrenciler bir bildiri dağıtarak yeni yeni eylemler için direnen Singer işçisinin yanında yer alacaklarını tekrarlamışlardır:

«Direnen singerli işçi arkadaş, öğrenci kardeşlerin senin direnişinden yanadır. Çünkü, onlar görmektedirler ki direnişin haklı ve yürekli bir direniştir. Sen bu savaşınla Amerikan gavuruna ve onun ortaklarına karşı Türkiye işçi sınıfının şerefini koruyorsun. Çünkü artık bütün Türkiye'li işçiler bu sömürü düzeninin hemen sona ermesi gerektiğini anlamaya başlamışlardır... Yaşasın direnen Singer işçileri. Yaşasın Türkiye işçi sınıfı.»

Öğretmenler de kıyıma direniyor

Köylülerin, devrimci güçlerle dayanışmasının yeni bir örneği, TÖS Malatya Şubesi Başkanı Nedim Şahhüseyinoğlu'nun bir köye sürgün edilerek kıyıma uğratılması üzerine yüze yakın köy muhtarı ortak bir bildiri yayınlamışlardır. «Ey Anayasadan Yana Olanlar» başlıklı bildiri şöyledir:

«Hani bir halk deyiminde «Herkesin bir eşref saati vardır» ama bizim iktidarın eşref saatini bir türlü öğrenemedik. 6. Filo gelince Devrimci ve İlerici gençlerimiz, işçilerimiz öldürtülüyor. 6. Filo gelince Devrimci ve ilerici öğretmenlerin, aydınların KIYIMI başlıyor. Ondan sonra iktidar sorumluları «Biz Anayasadan yanayız, hukuk devletiyiz, ve savunucuyuz» diyorlar.

DİYORLAR AMA YAPTIKLARINA BAKINIZ:

1 — İstanbul'da meydana gelen KANLI PAZAR'ın kaatilleri ve sorumluları gazetelerdeki resimlerine rağmen bulunuyorlar.

2 — Atatürk Devrimlerine ve Türkiyenin Milli Bağımsızlığına saldıranlar, dışarda serbest geziyorlar.

3 — Atatürk Devrimlerini ve Türkiyenin Milli Bağımsızlığını savunanları içeriye sokmak için polisleri seferber ediliyor.

4 — Hekimhan Ortaokulunda meydana gelen üzücü olaylara adı karışanlar, halen bir işleme tabii tutulmadan rahatlıkla politik kışkırmalarına devam ediyorlar.

5 — Kış ortasında öğretmenleri yerinden eden ve Malatya halkının arasına mezhep ayırımını dolaylı olarak sokmaya çalışan, Malatya TÖS Şube Başkanını tokatlıyarak küfürle hakaret eden Vali halen yerinde.

Buna karşılık, öğretmenlere yapılan politik baskıyı Valiye iletan ve üstelik de Valinin küfürlü ve yumruklu saldırılarına uğrayan TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI (TÖS) Malatya Şube Başkanı H. Nedim Şahhüseyinoğlu, öğretim yılı ortasında gerekçesiz olarak ve sırf politikacıların, Valinin hatırası için Bilecik ilinin Gölpazarı İlçesine bağlı DERELİ Köyüne sürdüler:

Bu mudur Hukuk Devleti? Bu mudur tarafsızlık? Acaba bunda kimin parmağı var?

DEVRİMCİ ÖĞRETMENLER

Sendikanızın Şube Başkanı olan H. Nedim Şahhüseyinoğlu'nu sürebilirler. Ama siz binlerce varsınız. Sizin KIYIMINIZ, bizden yana oluşunuzdur. Şu gerçek bilinmelidir ki:

TÜRK MİLLETİNİN tokatı, Vali'nin tokatına benzemez. TÜRK MİLLETİ ve Aydını el ele vererek 1920 de bir tokat attı, yerinde Cumhuriyet çıktı. Bu devrimci millet 27 Mayıs 1960 da bir tokat attı, yerinde 1961 Anayasası çıktı.

Öyleyse siz valinin tokatından ve sürgünden korkmayınız. HALKIN TOKATINDAN korkunuz. Ve halktan ayrılmayınız. Halkın bir sonra gelen tokatı ağır olur.

Malatya Turgut Babaoğlu'nu da gördü ve gidişini sorsunlar da öğrensinler.

Evet 1969 seçimleri geliyor, politikacılar, bütün kozlarını oynayacaklardır. sizleri tokatlatanları, sürdürenleri, bizim üzerimizde politik pazarlık yapanları çok iyi biliyoruz. Yasal haklarımızı da biliyoruz.

Hukuk ve Anayasayı tanımayan iktidarın ve Malatya politikacılarının bu tutumunu şimdilik protesto eder. Türk Halkını Anayasaya sahip çıkmaya davet ederiz.»

Malatya, Hekimhan, Arguvan, Akçadağ, Doğanşehir, Yeşilyurt Muhtarları.

haftanın karikatürü

MEMLEKETİMDEN POLİTİKA MANZARALARI

(Bedri, Milliyet - 9.4.1969)

Masonlar da bazı ilerici yazarlara çengel atmış!

GEÇTİĞİMİZ hafta günlük gazetelerde en ilgi çekici iki yazı, Günaydın'da Aziz Nesin'in yazdığı CHP ile ilgili fıkra, Akşam'da Bedii Güray'ın «Masonslarla ilerici bazı kişilerin ilişkilerine değinen yazısı idi.

«NATO'ya ve Spor Toto'ya Bağlıyız» başlıklı yazısında Aziz Nesin, CHP'nin NATO ve Amerika karşısındaki durumunu eleştirerek şöyle demiştir:

«Yetiştirene kurban olsunlar. NATO yirmi yaşında bir oğlan, bir tosun oldu. Bu nedenle basınımızda eskisi kadar geniş değilse bile NATO üstüne yorumlar yayımlandı. «NATO'dan çıkmasak da bağımsızmışız gibi davransak» falan fıstık diyen her zamanki fırsatçı ve sözde uzlaştırıcı ortayolcuları saymazsak, Türkiye'de örgütlü ve örgütsüz solcular dışında bütün partiler NATO'dan yana ve NATO'ya bağlıdırlar.

Türkiye'nin NATO'dan çıkması yada çıkmaması için birçok gerekçeler ileri sürülüyor. NATO'ya bağlı partilerin görüşü, «NATO Türkiye'yi savaş tehlikesinden koruyor.» Çok azınlıkta kalan solcuların iddiası bunun tam tersi: «NATO, Türkiye'yi savaş tehlikesine sokuyor.»

Bana öyle geliyor ki, ana muhalefet partisi CHP yetkililerinden çoğu da NATO'nun Türkiye'yi gelecek bir savaştan korumadığını, tersine savaş tehlikesine ittiğini - hiç değilse içlerinden - bilmektedirler. Bildikleri şudur: Savaş tehlikesi olmadığı zaman bile NATO'ya bağlılık zorunludur. Bunu bildikleri halde, iki nedenle NATO'ya karşı davranışa geçmiyorlar. Birincisi, Türkiye'nin NATO'ya giriş yolunu başlangıçta kendilerinin açmış ve geliştirmiş olması, ikincisi de, NATO'ya karşı olarak (yani Amerika'ya karşı) bir partinin iktidara gelemeyeceğine olan inançları. CHP'nin bu ikinci gizli düşüncesini kimi davranışlarından açıkça anlamaktayız. Birkaç CHP ilerigeleninin Amerika'ya çağırılması bahanesiyle, kimi CHP yetkililerinin Amerika'ya sevimli görünmeye çalıştıkları ve kendileri tarafından, Amerika'nın artık AP'den umut keserek CHP'ye gülücükler gösterdiği yolunda söylentiler çıkardıkları dört ayrı gazetede eleştirildi, yerildi. Benim, CHP'nin Akdeniz Çağrı Gücüne katılmaya hayır dememiş olmasını konu alan bir yazıma büyük bir duygululukla tepki gösteren CHP bu dört gazetedeki ağır eleştirilere cevap vermek gereğini bile duymamıştır. Bu da, CHP'nin, Amerikan desteği olmadan iktidar yolunun açık olmadığı düşüncesinde olduğunu gösterir. Hele İnönü'nün koalisyon başkanlığından nasıl düşürüldüğü hatırlanırsa, CHP'nin iktidar yolunda bir destek araması hiç de yanlış değildir.»

İlerici (!) CHP'nin iktidar hesapları uğruna çevirdiği bu oyunlar gazete sütunlarında birer birer belgelenirken, Akşam'da Bedii Güray'ın yazısı da, mutlu azınlığın bir çıkar ortaklığı olan Masonlar'ın ilerici güçler üzerine oynadıkları bir oyunu ortaya koymuştur. Güray'ın, bir «dost»un ağzından naklettiği açıklamalar şunlardır:

«Demirel'in yalnız mukaddesatçılarla değil, ilerici masonlarla da başı dertte! İlerici masonlar, «dul kadının çocuğuna yardım için verilen sahte belge'yi affetmiyorlar. Biliyorsunuz, Demirel'in masonluğu inkârı Egeran'ın yardımlarıyla gerçekleşen sahte belge hikayesi, Yüksek Şûra üyelerinden Hazım Atıf Kuyucak gibileri ayaklandırmıştı.

Bu ayaklanmalar, yalnız Yüksek Şûra'nın muhafazakâr üyeleri arasında olmadı. Masonluğun sağcı oportunizm olmasından ve kariyerciliğinden şikayetçi ilericileri de harekete geçtiler. Bunlar insan sevgisine ve kardeşliğe dayanan masonluğun, özellikle az gelişmiş bir ülkede, ülkenin sorunları ile ilgilenmesi gerektiğini ileri sürüyorlardı. Düzen bozuktu, bozuk düzen değiştirilmeliydi. İlerici masonlar, Fransada dahi masonluğun sosyalizme doğru yön aldığını söylüyorlardı. Gerçekten de Fransa'da, mason locaları sosyalistlerin elindedir. Ünlü sosyalistlerin çoğu masondur. Bizdeki ilerici masonlar da, Egeran tipi, Demirel tipi masonlardan teşkilatı kurtarmak istiyorlardı. Kurtaramayınca da, ayrı bir mason teşkilatı kurdular. Bir kısım ilerici masonlar ise içeride mücadeleyi tercih ederek teşkilatta kaldılar.

Ayrılanlar kendilerine üstad-ı âzam olarak ünlü romancı, edebiyatçı Orhan Hançerlioğlu'nu seçtiler. Hançerlioğlu tanınmış sosyalist yazarları da teşkilatına alarak teşkilatını zenginleştirmek istedi. Fakat bu çabaları sonuç vermedi. Türkiye'deki ünlü sosyalist yazarların büyük bir kısmı, ne bir teşkilata girmek ne de partiye kaydolmaktan yanaydı, sadece gazeteci, yazar kalmayı tercih ediyorlardı. Daha sonra yeni mason teşkilatı «bozuk düzeni değiştirmek için önce onu tanımak gerekir» gerekçesiyle hızlı bir eğitim çalışmasına girişti... Masonluğun gizliliği, Türkiye'nin düzeni üzerindeki bir seminer çalışmasının kapalı çevrede kalmasına yol açıyorsa da, Hançerlioğlu, ekibini buna göre kurmuş; kapalı salonlardaki semineri, lokantada mason olmayan ilericilerin de katıldığı bir açık tartışma izliyor...»

Bu açıklamaların üzerinde ciddiyetle durmak ve egemen sınıfların Türkiye'deki anti — emperyalist ve sosyalist gelişmeyi yozlaştırmak için çevirdikleri bu yeni dolaba bir mım koymak lazımdır. Bugüne kadar ilerici tanınıp da bir mutlu azınlık örgütü olan mason locasına kayıtlı bulunduğu belgelerle açıklanan tek yazar Çetin Altan'dır. Ancak yukarıdaki açıklamalardan anlaşıldığına göre, diğer ilerici yazarlara da çengel atılmak için teşebbüse geçilmiştir, ilericilik ve «düzen tartışmaları» paravanası altında kendileriyle - bunların kimler olduğu henüz belli değildir - yakınlık kurulmaktadır. Emekçi kitleler ve devrimci güçler, bu «yakınlaşma»nın sosyalist ve anti - emperyalist hareketi yozlaştırmak ve saptırmak gibi bir sonuç verebileceğini göz önünde tutarak çok dikkatli davranmak zorundadırlar.

Masonların ders kitabı!

...Yeni mason teşkilatı, «bozuk düzeni değiştirmek için önce onu tanımak gerekir» gerekçesiyle hızlı bir eğitim çalışmasına girişti. Bu çalışmalarda Doğan Avcıoğlu'nun ikinci baskısı tükenmek üzere olan «Türkiye'nin Düzeni» kitabı büyük yardımcı oldu. «Türkiye'nin Düzeni» yeni mason teşkilatının eğitim çalışmalarında ders kitabı yapıldı. «İlerici» masonlar kitabı cümle cümle okuyorlar, her cümle üzerinde tartışma açıyorlar. Ve «düzen değişikliği»ne kendilerini hazırlıyorlardı... Kapalı salonlardaki semineri, lokantada mason olmayan ilericilerin de katıldığı bir açık tartışma izliyor.

(AKŞAM - 8.4.1969)

Halmanizm varken niye marksizm!

Marksizm Türkiye'de yeni yeni ortaya çıkıyor, genç aydınlarımız daha önce «memnu meyva» olan bu nesneyi bulmuş olmanın sevinci içindeler... İlle de marksizm diyorlar ve dört elle sarılıyorlar.

Sol rejimlerin bir çok memleketlerde halktan yana olmadığı, yoksulluğu ortadan kaldırmadığı, hak ve adaleti hiçe saydığı, zayıf ülkeleri sömürdüğü, kuvvetlendikçe emperyalist olduğu açıkça biliniyor artık.

Bizim marksistler ise yüz yıl önceki düşüncelerle beslenerek elli yıl önceki bir sistemi salık veriyorlar Türkiye'ye. Solcularımızın daha çok okuması, daha çok düşünmesi, daha çok tartışması gerek.

TALAT HALMAN
(Milliyet - 9.4.1969)

Tonton'un Nixon'a Gazabı!

Akşam fıkracısı, Amerikan Büyükelçisi Komer'in değiştirilmesi üzerine Başkan Nixon'a iyi bir not vermektedir.

— Böyle giderse bu adamda iş var! demek istemektedir.

....

Azıcık biz de merak ediyoruz: Sayın Başkanın Türkiye'deki bir avuç aşırı solcunun şımarıklıklarına hak verir görülmesi, Türkiye ile Amerika arasında halledilmemiş hangi meseleyi halledebilecektir. Türkiye ile Amerika arasında gerçek bir dostluğa dayanan münasebetler, bu bir avuç aşırı solcuların şımarıklıkları ile, taşkınlıkları ile ayarlanamaz. Çok kritik bir zamanda bu dostluğu getiren Missuri'nin İstanbul'u sevgi ile, sevinçle dolduran hatırasını da unutmadık.

ORHAN SEYFİ ORHON
(Son Hav. - 9.4.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHI NACI, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: INCI ÖZGÜDEN ● Idare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - ISTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - ISTANBUL Ankara Temsilciliği: Tel.: 13 40 20 ● Dizgi: ESENDIKLI MATBAASI ● Baskı: VATAN

● Taşra Dağıtımı: HÜRRIYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - Istanbul, Tel.: 27 38 54 ● Istanbul Dağıtımı: FUAT BOTE - Ankara Cad. 84 - ISTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira. Altı Aylık 22 Lira. Üç Aylık 11 Lira ● Ilan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tur.